

Inatsisartut Finans- og Skatteudvalg
Imaneq 2
3900 Nuuk

Svar på udvalgets spørgsmål vedrørende forslag til finansloven for 2026

Den 28. august fremsendte udvalget en række spørgsmål og bemærkninger til forslag til finansloven for 2026. Spørgsmålene er besvaret i det følgende.

Der er til brug for besvarelsen indhentet bidrag til svar fra samtlige departementer. Departementet for Finansier og Skatter har herefter samlet disse bidrag i nærværende, samlede skrivelse.

Besvarelsen er opbygget således, at udvalgets bemærkninger og spørgsmål indledningsvist er citeret, hvorefter besvarelsen er indsat.

Naalakkersuisut ser frem til den videre proces med finanslovsarbejdet i samarbejde med udvalget.

1. Naalakkersuisut oplyser:

Herudover er gennemført en omfattende grønthøsterbesparelse på omkring 2,5 pct. på omfattende alle ikke-lovbundne drifts- og tilskudsbevillinger under aktivitetsområde 10-80 i finanslovsforslaget. Alene sundhedsområdet (34) og bolig- og infrastruktur-området (70-72) har været friholdt fra disse grønthøsterbesparelser. (s. 147)

- 1.1. Kan Naalakkersuisut komme med en nærmere forklaring på hvilke konsekvenser grønthøsterbesparelsen vil få, for udførelsen af de opgaver der løftes iht. budgetbidraget, dvs. i hvilket omfang den vil berøre samfundet?

SVAR

Naalakkersuisut vurderer, at de vedtagne besparelser er ansvarlige og nødvendige. Naalakkersuisut har ved vedtagelsen af besparelserne samtidig haft stort fokus på, at de offentlige kerneopgaver berøres mindst muligt. Samtidig har Naalakkersuisut taget ansvaret for at sikre et økonomisk forsvarligt finanslovsforslag, som lever op til Budget- og Regnskabsloven, og som ikke efterlader vort land med økonomisk gæld. Naalakkersuisut lægger med forslaget til finansloven for 2026 således op til, at der skal tilvejebringes nødvendige budgetforbedringer ved at gennemføre generelle besparelser på alle ikke-lovbundne

Brevdato: 16-09-2025
Sagsnr. 2025 - 4541
Akt id. 25716776

P. O. Box 1037
3900 Nuuk
Tel. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 50
E-mail: oed@naanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

bevillinger på finansloven. Dog er der sket en hel eller delvis undtagelse for de bevillinger, der ligger på Formandskabet for Inatsisartutts hhv. Departementet for Sundheds områder. I det omfang besparelserne vedtages med finansloven for 2026, vil det være op til den enkelte bevillingshaver konkret at gennemføre besparelserne på de enkelte bevillinger. Der henvises i denne forbindelse til beskrivelserne af aktivitetsniveauet på de enkelte bevillinger, således som dette er beskrevet på de enkelte budgetbidrag i finanslovsforslaget.

1.2. Vil grønthøsterbesparelsen gå ud over reformplanerne?

SVAR

Nej. Reformplanerne har bl.a. som målsætning at sikre vort lands økonomiske holdbarhed, og besparelserne har samme formål. Naalakkersuisut har med forslag til finansloven for 2026 derudover lagt op til at prioritere, at der nedsættes en reformkommission. Reformkommissionen skal analysere den samlede opgavevaretagelse og struktur i den offentlige sektor med hovedfokus på centraladministrationen og samspillet med kommunerne. Reformkommissionen skal på den baggrund pege på anbefalinger til en enklere og mere formålsrettet indretning, som frigør ressourcer til borgernære og samfundskritiske opgaver. Arbejdet tager afsæt i Naalakkersuisuts koalitionsaftale og opfølgningen på Holdbarheds- og Vækstplan II. Naalakkersuisut ser således ikke en modsætning mellem de generelle besparelser og reformplanerne

1.3. I hvilken grad vil man fortsætte med besparelser inden for administrationen, herunder om man vil fortsætte med grønthøstermetoden?

SVAR

Det er vigtigt, at der er balance i de samlede offentlige finanser på både kort og på længere sigt. Derfor indgår der også et balancekrav i budget- og regnskabsloven, som siger, at den samlede saldo for kommunerne og selvstyret set over 4 år ikke må udvise underskud. Naalakkersuisut er indstillet på at træffe de nødvendige og ansvarlige foranstaltninger for at sikre, at der fortsætter med at være balance mellem de offentlige indtægter og udgifter – også i fremtiden.

Naalakkersuisut ser herudover gerne, at udgifterne til administration sænkes, jf. besvarelsen af spg. 1.2.

Naalakkersuisut afviser ikke, at der også fremadrettet kan blive behov for at gennemføre grønthøsterbesparelser. Naalakkersuisut er selvsagt også åben over for mere konkrete øremærkede besparelser, effektiviseringer mv., jf. i øvrigt målsætningerne i Holdbarheds- og Vækstplan II.

2. Naalakkersuisut oplyser:

De planlagte centrale elementer i reformarbejdet er:

- *Nedsættelse af en uafhængig reformkommission*
- *Samarbejde med relevante eksperter og konsulenter*
- *Evt. nedsættelse af en permanent reformenhed i Selvstyret*
- *Koordinering med den kommunale strukturreform (s. 148)*

2.1. Hvem skal sidde i den uafhængige reformkommission? Hvor har Naalakkersuisut tænkt sig at rekruttere dem henne?

2.2. Hvad bliver reformkommissionens opgaver?

SVAR

Spørgsmål 2.1 og 2.2 besvares under ét. Naalakkersuisut har netop godkendt et oplæg med kommissorium for den uafhængige reformkommission, der både beskriver sammensætning, opgaver, organisering og forventet tidsplan for kommissionens arbejde. Naalakkersuisoq for Finanser og Skatter vil derfor snarest særskilt orientere såvel de politiske partier i Inatsisartut som Finans- og Skatteudvalget nærmere om nedsættelsen af kommissionen og tager herunder initiativ til at nedsætte en politisk følgegruppe, som beskrevet kommissoriet.

Konkret ift. spørgsmål 2.1 skal jeg bemærke, at reformkommissionen søges sammensat af uafhængige eksperter med indgående kendskab til offentlig forvaltning, økonomi og samfundsforhold. Jf. beslutningsoplægget til Naalakkersuisut vil der herunder være tale om følgende profiler:

- Formand: Erfaren offentlig leder alternativt erfaren topchef fra stor privat virksomhed med erfaring i strategisk ledelse, forandringsprocesser og reformer eller økonom med betydelig reformerfaring
- Offentlig økonom
- Digitaliserings- og moderniseringsekspert med erfaring fra den private sektor
- Kommunal ekspert eller praktiker med lokal forankring
- Sociolog eller arbejdsmarkedsforsker
- Ekspert i offentlig administration fra et sammenligneligt land (F.eks. Færøerne eller Island)

Rekrutteringen vil ske blandt både nationale og internationale fagpersoner, idet der i skrivende stund endnu ikke er sket en udpegning af navngivne personer.

Til spørgsmål 2.2 kan yderligere oplyses, at kommissionen skal levere konkrete forslag til en forenklet og mere effektiv offentlig sektor. Dette med fokus på centraladministrationen og samspillet med

kommunerne samt på at fremtidssikre den offentlige sektor i forhold til at kunne håndtere ændringer i befolkningssammensætningen og andre strukturelle udfordringer.

Kommissionens opgaver er nærmere beskrevet i et selvstændigt kommissorium. Disse består grundlæggende i at analysere den samlede opgavevaretagelse og struktur i det offentlige med hovedfokus på centraladministrationen og samspillet med kommunerne og på den baggrund komme med anbefalinger til en enklere og mere formålsrettet indretning, der frigør ressourcer til borgernære og samfundskritiske opgaver

- 2.3. Hvilket område skal ”En mulig permanent reformenhed i Selvstyret” dække?

SVAR

Overvejelserne om en mulig permanent reformenhed skal i første omgang ses som et muligt redskab til at understøtte implementeringen af reformanbefalingerne og sikre en løbende opfølgning og koordinering på tværs af Selvstyrets områder.

Reformkommissionen får i henhold til sit kommissorium således til opgave at udarbejde forslag til en *eventuel* fast reformenhed med ansvar for opfølgning og implementering på kommissionens anbefalinger, når der er taget politisk stilling til disse. Det ligger heri, at Naalakkersuisut vil tage stilling til etableringen af en sådan reformenhed på baggrund af en delrapport herom, der pt. forventes afgivet i 2026.

- 2.4. Der er ikke afsat midler til Reformkommissionens arbejde. Hvordan tænker Naalakkersuisut, at det skal finansieres?

SVAR

Der er afsat midler hertil i forslaget til finanslov for 2026 på hovedkonto 20.01.16. *Reform af den offentlige sektor* (Driftsbevilling).

Det følger af budgetbidraget til denne hovedkonto blandt andet, at:

”På nærværende hovedkonto afsættes i første omgang midler til analysearbejdet i perioden 2026-2027. Den efterfølgende drift af en reformenhed forventes at kunne udgøre op til 6 mio. kr. årligt, hvilket skal modsvares af de effektiviseringsgevinster, som enheden skal medvirke til at realisere. Det er således forventningen, at kommissionen vil kunne fremkomme med løbende anbefalinger, og der tilstræbes en første delrapport i løbet i 2026 med henblik på at mindre quick-win-initiativer kan indgå i finanslovsforberedelsen for 2027. Den endelige rapport afleveres forventeligt i 2. halvdel 2027 og vil danne grundlag for beslutninger om strukturelle

reformer og eventuelle finanslovmæssige tilpasninger fra 2028 og frem.

De ovenstående budgetskøn er på tidspunktet for finanslovsforslagets udarbejdelse af foreløbig karakter, og såvel indtægter som udgifter kan forskyde sig ud over overslagsårene. Besparelserne, der forventes realiseret på baggrund af kommissionens anbefalinger, vil forventeligt blive udmøntet via øvrige hovedkonti i finansloven.”

Holdbarheds og Vækstplan II

3. Naalakkersuisut oplyser:

Formålet er at fremme en stærkere privat sektor og en mere selv bærende økonomi, herunder via:

- *Måltrettet erhvervsskattereform.*
- *[...]*
- *Implementering af Grøn Vækst-programmet: bæredygtig turisme, grøn energi og CCS.*
- *[...] etablering af fiskeriøkonomisk center og uafhængigt fiskeriråd, styrket dataindsamling. (s. 149)*

3.1. Kan Naalakkersuisut uddybe hvilke former for erhvervsskattereform det drejer sig om? Er fokus på generationsskifte at gøre det mere attraktivt at være nystartet virksomhed eller noget helt tredje?

SVAR

Erhvervsskattereformen forventes at have flere fokusområder, der blandt andet rækker over at fremme udenlandske investeringer, at fremme små- og mellemstore virksomheder, samt at få kigget på, hvad der forårsager udfordringer med generationsskifter. Derudover forventes der at blive set på tiltag, som kan fremme investeringer indenfor automatisering og indenlandsk produktion, og som kan virke importbegrænsende.

Der er med erhvervsskattereformen lagt op til, at erhvervslivets parter inddrages under arbejdet, så erhvervslivet kan være med til at pege på de udfordringer, som de oplever, samt på de mulige løsningsforslag. Indholdet af erhvervsskattereformen bliver således påvirket af hvilke prioriteringer og forslag, som kommer fra erhvervslivet.

Et oplæg om Erhvervsskattereformen er under forberedelse til Naalakkersuisut. Der vil herefter forventeligt kunne oplyses nærmere i sagen.

- 3.2. Kan Naalakkersuisut komme nærmere ind på konto 82.30.01, og om der er sket en ændring i fordeling af midler på tværs af projekter fra 2025 til 2026, mere specifikt i forhold til CCS og vandkraftværker.

SVAR

Der er ikke foretaget ændringer i fordelingen af midler på tværs af projekter under konto 82.30.01 fra 2025 til 2026, herunder for de to nævnte projekter vedrørende CCS og vandkraft. Naalakkersuisut kan derfor bekræfte, at der ikke er sket omfordeling af midler på tværs af projekterne i den nævnte periode.

- 3.3. Kan Naalakkersuisut oplyse, hvem der skal sidde i dette uafhængige fiskeriråd?

SVAR

Naalakkersuisut har igangsat arbejdet med hvordan et uafhængigt fiskeriråd kan se ud, hvilke opgaver det skal have samt hvem som skal være medlemmer og hvordan rådet skal fungere. Dette sker bl.a. med inspiration fra Det Økonomiske Råd. Dette arbejde er endnu ikke afsluttet eller godkendt.

- 3.4. Hvor skal fiskeriøkonomisk center fysisk og organisatorisk etableres?

SVAR

En arbejdsgruppe har foreslået at fiskeriøkonomisk center skal placeres både fysisk og organisatorisk på Grønlands Universitet. Der arbejdes på nuværende tidspunkt på et forslag til Naalakkersuisut herom.

- 3.5. Hvad skal det uafhængige fiskeriråds arbejde nærmere bestå af?

SVAR

Se svar på 3.3.

- 3.6. Hvor skal det uafhængige fiskeriråd organisatorisk høre til?

SVAR

Det forventes at det uafhængige fiskeriråd organisatorisk skal høre under Departementet for Fiskeri, Fangst, Landbrug og Selvforsyning ligesom Det Økonomiske Råd hører under Departementet for Finansier og Skatter. Dette vil dog først blive endeligt besluttet når arbejdet med rammerne for rådet er færdiggjort jf. ad 3.3.

- 3.7. Hvad menes der med styrket dataindsamling?

SVAR

Det omhandler at forbedre indsatsen for at fartøjsejere og fabriksejere indberetter økonomiske oplysninger fra fiskeriet og landproduktionen. Dette til at forvaltningen får et bedre overblik over økonomien i fiskeri

samt har adgang til data for at udarbejde diverse økonomiske analyser af fiskeriet samt konsekvenserne af eventuelle ændringer af love og bekendtgørelser.

Den overordnede økonomiske situation

4. Naalakkersuisut oplyser:

Dette har samlet set medført et betydeligt reduceret økonomisk råderum i finanslovsforslaget for 2026. Ændringerne vedrører især den markante stigning i udgifterne til alderspension, lavere skatteindtægter og ressourcerenter samt en nedjustering af de forventede udbytter fra de selvstyrejede aktieselskaber. (s. 150)

- 4.1. I hvilken grad er økonomiske effekter af klimaforandringer indarbejdet i finanslovsforslaget for 2026, og i hvilken grad er Grønland økonomisk forberedt på eksempelvis stigende priser på varer og regularitetsudfordringer i lufthavnene som konsekvens af klimaforandringerne?

SVAR

Flere bevillinger i FFL2026 kan siges at være helt eller delvis båret af hensyn til klimaforandringerne. Det gælder f.eks. bevillinger målrettet projektering og anlæg af investeringer i kritisk infrastruktur (havne og lufthavne), som indirekte styrker robustheden over for klimaforandringer.

Der er dog ikke foretaget en særskilt, eksplicit opgørelse eller budgetmæssig korrektion af de samlede makroøkonomiske konsekvenser af klimaforandringer (fx generelle prisstigninger eller driftsreserver hertil). Grønland er således delvist forberedt via infrastruktursatsninger og viden/udviklingsmidler, men uden en samlet finanslovmæssig indregning af klimarisici inden for alle områder.

Der er således endnu ikke udarbejdet samlede overordnede analyser af hvilke effekter, klimaændringer forventes at have på samfundet, ligesom der ikke er udarbejdet samlede analyser af fremtidige behov for klimatilpasning.

Naalakkersuisut har på denne baggrund godkendt, at der ydes finansiering til udarbejdelse af en klimastrategi gennem EU's Grøn Vækst program (Koordinering og udmøntning af "Grøn Vækst" Programmet i Partnerskabsaftalen mellem Naalakkersuisut og Europa-Kommissionen for Perioden 2021-2027, godkendt d. 10.11.2023). Det forventes, at anvende disse midler til udarbejdelse af fremskrivninger om det fremtidige klima, for at sikre, at der er klarhed over, hvilket klima og udfordringer, der konkret skal tages højde for fremadrettet.

- 4.2. Hvilke nye mulige samhandelsområder undersøger Naalakkersuisut som reaktion på stigende varepriser. Hvilke konsekvenser vil den stigende amerikanske importtold få for Grønland?

SVAR

Naalakkersuisut har en fortsat dialog med den britiske regering om en handelsaftale. Denne dialog om en aftale har for Naalakkersuisut mest sigte på Grønlands eksport og markedsadgangen for grønlandske produkter til Storbritannien (UK). Aftaleforhandlingernes formål for Naalakkersuisut er at få reduceret eller helt fjernet den britiske told for grønlandske produkter ind i det britiske marked, der historisk har været et meget vigtigt marked og stadig udgør et strategisk vigtigt marked. Den grønlandske industri bakker op om denne dialog.

Naalakkersuisut har også fokus på rammerne for import fra Nordamerika. En grundlæggende udfordring for øget samhandel er dog transportforholdet. Såfremt transportmulighederne er vanskelige eller dyre, så vil dette have en negativ effekt på importen og slutbruger-prisen for andre importerede varer end de eksisterende varer.

Erhvervslivet har tilkendegivet, at den stigende amerikanske importtold på 10% forventeligt får begrænset effekt for Grønlands eksisterende eksport til USA. Det hænger givetvis sammen med, at Grønlands direkte eksport til USA er meget begrænset.

Hvis USA's toldsatser generelt modsvarer af stigende told fra andre lande, så kan det dog føre global handelsuro i form af højere fragtpriser, lavere global vækst eller ustabilitet på fiskemarkederne. Herudover kan en toldkrig medføre en kurs- og efterspørgselseffekt, idet dollarkursen og amerikansk forbrug kan påvirke de internationale fiskepriser indirekte. Betydningen heraf kan dog ikke kvantificeres på nogen måde.

Samlet vurderes det på det nuværende grundlag, at de nye amerikanske toldsatser ingen direkte betydning får for Grønlands eksport. Der kan dog være en mindre indirekte risiko via globale handels- og valutabevægelser.

- 4.3. Hvilke muligheder er der for at sikre, at værdiforøgelsen af ressourcer i højere grad sker i Grønland frem for i udlandet og på den måde at forhøje værdierne af grønlandske varer?

SVAR

For at sikre, at værdiforøgelsen af Grønlands ressourcer i højere grad sker lokalt, er det afgørende at styrke hele værdikæden. Det vil sige processen fra råvareudvinding til forarbejdning, produktion og salg. Investering i lokal produktion og forarbejdningsskapacitet kan medvirke til i højere grad at gøre det muligt at forædle råvarer her i landet frem for at eksportere dem uforarbejdede. Samtidig er det vigtigt at udvikle kompetencer i arbejdsstyrken, så flere kan indgå i højt kvalificerede funktioner i værdikæden. Kombinationen af lokal produktion, stærke grønlandske brands og målrettet markedsføring kan øge eksportværdien, skabe flere arbejdspladser og sikre, at en større del af værdien af naturressourcerne bliver i Grønland.

- 4.4. Hvilke planer har Naalakkersuisut for at mindske import og i stedet skabe et større grundlag for selvforsyning? Kan Naalakkersuisut uddybe brugen af de afsatte midler på hovedkonto 51.01.08 *Udvikling af selvforsyning i Grønland*?

SVAR

Naalakkersuisut vedtog i 2024 *Grønlands Selvforsyningsstrategi 2025-2030* for fødevarerområdet med visionen om at flest mulige borgere skal have forbedret adgang til gode, sunde lokale fødevarer samt oplevelsen af forbedret fødevarer sikkerhed igennem grønlandske produkter. For uddybende mål og delmål, kan disse læses i omtalte strategi.

Naalakkersuisut har til hensigt at udarbejde en opfølgende strategi med fokus på andre behov.

Formålet for hovedkonto 51.01.08 *Udvikling af selvforsyning i Grønland* er at yde tilskud til erhvervsprojekter i Grønland hvis produktion bidrager til at øge Grønlands selvforsyning ved at medvirke til øget tilgængelighed af grønlandske råvarer for hjemmemarkedet.

Virksomhederne ansøger selv om tilskud. Virksomhederne skal have hjemsted i Grønland og skal have fuld rådighed over sin egen formue for at kunne modtage tilskud.

5. Naalakkersuisut oplyser:

Der er samtidig sket en generel nedjustering af skatteindtægterne, med et estimeret fald på 278 mio. kr. over perioden 2026-2029. Udviklingen skyldes blandt andet lavere landsskat, som er påvirket af konjunkturafdæmpning og politiske ændringer – herunder forhøjelsen af personfradraget fra 2025. Også selskabsskatten fra offentlige virksomheder er reduceret som følge af lavere indtjening. (s. 150)

- 5.1. Hvilke alternative indtjeningsmuligheder undersøger Naalakkersuisut muligheden for at etablere? Herunder ønskes yderligere oplysninger om, hvorvidt der stadig er nye indtægtsmuligheder vedrørende turisme.

SVAR

Som et langsigtet fokus i diversificeringen af den grønlandske økonomi, har Naalakkersuisut i en årrække arbejdet for at styrke forskellige erhvervsrelaterede indtjeningsmuligheder. Råstofområdet er ét af vækstområderne, som på sigt forventes at styrke den grønlandske økonomi. Senest har guldminen i Sydgrønland opstartet kommercielt salg af guld fra Amaroq, ligesom der løbende arbejdes på etablering af nye udnyttelsesprojekter – som er intensiveret over de senere år – bl.a. pga. den internationale opmærksomhed og øget fokus på kritiske mineraler. På turismeområdet har de senere års udvikling vist en markant vækst i flere grønlandske byer. Udviklingen understøttes af en række infrastrukturforbedringer, herunder hotelbyggerier og lufthavnsudvidelser, samt en nyligt vedtaget 10-årig sektorplan og turismelov. Sektorplanen har en målsætning om at øge både antallet af turister, beskæftigelsen, kapacitetsudnyttelsen og turismens andel af den samlede eksportværdi over de næste år. Disse mål skal nås igennem forbedrede rammebetingelser, et styrket modtagerapparat, og et øget fokus på kompetenceudvikling og bæredygtighed. Tiltagene skal sikre nye og øgede indtægtsmuligheder indenfor sektoren. Data fra 2023 viser allerede en markant økonomisk betydning af turismen i Grønland. Der er derudover taget initiativ til udarbejdelse af turismeregnskaber, som kan dokumentere denne udvikling fremadrettet. Af øvrige indtægtsmuligheder arbejder Naalakkersuisut bl.a. med rammebetingelser for fangst og lagring af CO2 etablering af vandkraftværker, datacentre, iværksætterier og startups, samt eksport af is og vand.

Det er i den forbindelse også væsentligt at understrege, at langt størstedelen af den økonomiske værdiskabelse ikke udspringer af initiativer, som Naalakkersuisut selv igangsætter, men af de investeringer og aktiviteter, der foretages af erhvervslivet. Virksomhederne skaber arbejdspladser, udvikler nye produkter og tjenesteydelser og tager den økonomiske risiko, som er forbundet med at drive og udvikle erhvervsaktiviteter. Naalakkersuisut kan understøtte udviklingen gennem stabile og forudsigelige rammevilkår, strategiske investeringer i infrastruktur og uddannelse samt gennem sektorplaner og lovgivning, men selve værdiskabelsen finder sted i kraft af det private erhvervslivs initiativ og investeringer.

- 5.2. Hvilke planer har Naalakkersuisut for indlede forhandlinger med Danmark med henblik på en ændring af dobbeltbeskatningsaftalen mellem de to lande. Herunder ønskes yderligere information om,

hvorvidt planerne indebærer, at samtlige ansatte i Grønlands Selvstyre skal have fuld skattepligt i Grønland uanset bopæl?

SVAR

Der er for nuværende ingen konkrete planer om at indlede forhandlinger med Danmark med henblik på ændring af dobbeltbeskatnings–overenskomsten (DBO). DBO'en med Danmark blev senest ændret den 19. august 2024. Dette skete på baggrund af et flerårigt og ganske tungt forløb, hvor der under forhandlingerne i længere perioder var betydelig afstand mellem parternes synspunkter.

Følgende fremgår konkret af dobbeltbeskatningsaftalen (DBO): Hvis en fysisk person ud fra kriterierne bopæl, ophold eller lignende anses for bosat i begge dele af riget, regnes han skattemæssigt for at være bosat i den del af riget, hvor han opholder sig mindst 6 måneder. Der ses her bort fra mindre afbrydelser pga. ferie eller lignende uden for den omhandlede del af riget. Efter 6 måneders ophold i Grønland bliver Grønland betragtet som bopælsland fra opholdets begyndelse.

For offentligt ansatte gælder i DBO'en den særlige regel, at bopælslandets beskatningsret kun opretholdes, hvis opholdet i den del af riget, hvor arbejdet udføres, ikke overstiger 60 dage i sammenhæng, og den pågældende fortsat er beskæftiget hos og aflønnet af den sædvanlige arbejdsgiver.

En ændring af DBO'en vil indebære, at der skal optages forhandlinger med aftaleparten. I disse forhandlinger vil princippet om gensidighed være udgangspunktet for fordelingen af beskatningsretten. Den danske stat kan og vil således fremsætte modkrav til eventuelle krav fra Grønlands side. Det kan med rimelighed formodes, at et sådan modkrav kan bestå i, at statens ansatte i Grønland i højere grad beskattes i Danmark. Dette kunne omvendt medføre et ikke ubetydeligt tab af provenu, der ligeledes vil skulle indberegnes i den samlede vurdering. Danmarks forhandlingsposition i denne sammenhæng kendes dog ikke.

Afslutningsvist kan det bemærkes at indholdet af en DBO ikke kan udvide Grønlands beskatningsret udover, hvad der er hjemmel til i landstingslov om indkomstskat. De omtalte ansatte vil ikke være fuldt skattepligtige efter Grønlands nationale skatteregler, hvilket ligeledes ville medføre at der skulle ske ændringer til den nationale skattelovgivning.

- 5.3. Hvordan sikrer Naalakkersuisut, at udenlandske sæsonarbejdere registreres korrekt som skattepligtige i henhold til gældende regler? Hvilke indtægter kunne oppebæres, hvis sæsonarbejdere betalte skat fra første arbejdsdag i Grønland?

SVAR

Naalakkersuisut skal indledningsvis venligst henvise til besvarelsen af § 37 spørgsmål 2025/62, hvor Naalakkersuisut tidligere uddybende har besvaret de pågældende spørgsmål.

Naalakkersuisut kan herudover oplyse, at der ifølge §§ 7-8 i *Inatsisartutlov nr. 62 af 25. november 2024* kræves licens for at drive turistvirksomhed. Blandt betingelserne gælder navnlig, at fysiske personer skal være fuldt skattepligtige til Grønland, og at juridiske personer skal have deres hjemsted i Grønland for at drive turistvirksomhed her i landet.

Herudover kan Naalakkersuisut oplyse, at personer, der udfører sæsonarbejde i landet – medmindre arbejdet udføres under et ophold, som ikke overstiger 14 dage i henhold til § 2, skt. 1, nr. 1 landstingslov nr. 12 af 2006 om indkomstskat med senere ændringer – anses som begrænset skattepligtige i Grønland. I disse tilfælde har den skattepligtige pligt til at få udstedt et skattekort af Skattestyrelsen i henhold til indkomstskattelovens § 79, mens arbejdsgiveren har ansvaret for at indeholde A-skat i henhold til indkomstskattelovens § 76. Proceduren svarer til den, der gælder for fuldt skattepligtige, hvilket sikrer, at A-skat løbende indeholdes, indberettes og indbetales korrekt til Skattestyrelsen.

Derudover kan Naalakkersuisut oplyse, at Skattestyrelsen tilbyder vejledning herom til tilflyttere på både dansk og engelsk via Sullissiviks og AKAs hjemmeside.

6. Med det meget begrænsede indbyggertal må Grønlands udledning af CO₂ antages at være meget minimal sammenlignet med andre lande. Samtidig vil selv en marginal stigning i Grønlands udledning kunne få store økonomiske konsekvenser for de enkelte virksomheder/selskaber.
- 6.1. Hvad kan Naalakkersuisut foreslå i den sammenhæng? Hvordan påtænker Naalakkersuisut at tage hensyn til mængden af CO₂-udledninger samtidig med at give virksomheder mulighed for at vokse sig større?

SVAR

Grønlands tiltrædelse af Parisaftalen medfører at Grønland efter evne skal bidrage til at modvirke klimaforandringerne, under hensyntagen til nationale omstændigheder, herunder målsætningen om økonomisk udvikling.

Grønland er i den forbindelse forpligtet til at udarbejde, meddele og håndhæve et nationalt bestemt klimabidrag ('Nationally Determined Contributions' eller 'NDC') med henblik på at opfylde aftalens målsætninger.

I forbindelse med tiltrædelsen har Naalakkersuisut igangsat udarbejdelse af en national klimastrategi, som skal danne grundlag for Grønlands NDC. I denne strategi er der ikke alene fokus på reduktion i udledning af drivhusgasser, men også på grøn omstilling, klimatilpasning og økonomisk udvikling.

Naalakkersuisut vurderer ikke tiltrædelsen som en begrænsning for økonomisk vækst, men som en mulighed for at skabe klimavenlig udvikling.

- 6.2. Hvilken betydning vil stigende CO₂-afgifter have af økonomiske konsekvenser for Royal Arctic Line?

SVAR

Royal Arctic Line har oplyst, at selskabet allerede er omfattet af EU's kvotesystem for CO₂ (ETS – Emissions Trading System), der dækker sejlads i EU/EØS farvande. Ordningen indføres gradvist og vil være fuldt implementeret i 2026. Når systemet er fuldt indført, forventes de årlige omkostninger at være ca. DKK 25 mio.

Herudover imødeses en ny international klimaafgift fra FN's søfartsorganisation (IMO), som forventes vedtaget i efteråret 2025. Selvom detaljerne endnu ikke er fastlagt, viser de foreløbige beregninger, at afgiften kan betyde betydelige meromkostninger for RAL:

- **Bedste scenario:** DKK 256 mio. i akkumulerede omkostninger fra 2028-2037.
- **Worst case scenario:** DKK 439 mio. i akkumulerede omkostninger fra 2028-2037.
- Afgiften vil blive indført gradvist fra 2028 og herefter stige over tid. Så omkostningen vil være relativt lav i starten (2028) og vil efterhånden, som kravene øges, stige.

De klimarelaterede ekstraudgifter vil blive indregnet i de eksisterende tillæg (olie- og valutatillæg BAF/CAF og ETS). Det betyder, at omkostningerne i sidste ende vil blive betalt af kunderne.

- 6.3. Hvordan påvirker CO₂- og miljøafgifter priserne på varer til borgerne?

SVAR

Der er ikke indført en egentlig CO₂-afgift i Grønland, og derfor påvirkes priserne på varer til borgerne ikke direkte af en sådan afgift. På miljøområdet er der derimod for mange år siden indført en begrænset miljøafgift på produkter til energifremstilling. Afgiften er på 10 øre pr. liter gas- og dieselolie samt motorbenzin af enhver art. Denne afgift skønnes i finanslovsforslaget for 2026 at give et begrænset provenu på ca. 18 mio. kr. i 2026. Indtægten er øremærket Miljøfonden.

Da provenuet er meget beskedent i forhold til den samlede økonomi og de samlede forbrugerudgifter, vurderes afgiftens effekt på generelle forbrugerpriser at være meget begrænset. Den primære effekt er rettet mod at skabe incitament til en mere bæredygtig energianvendelse frem for at påvirke prisniveauet bredt i samfundet.

7. Naalakkersuisut oplyser:

Over perioden 2026-2029 forventes udgifterne at stige med 348 mio. kr., hvilket svarer til næsten 75 pct. af væksten i de samlede lovbundne udgifter. Stigningen skyldes både et voksende antal ældre borgere og et stigende antal pensionister, men også effekten af tidligere forbedringer i ydelserne. (s. 150)

- 7.1. Hvordan påtænker Naalakkersuisut at igangsætte initiativer for at tage hånd om konsekvenserne af denne udvikling? Herunder ønsker Udvalget at modtage informationer om, hvorvidt det undersøges om Grønland kan hente inspiration fra andre sammenlignelige lande, der står over for samme udfordringer.

SVAR

Det er nødvendigt at implementere reformer og tiltag, som kan gøre økonomien robust og langtidssikret. Jf. besvarelsen af spg. 2.1-2.3 vil der yderligere blive nedsat en ekspertgruppe, som skal komme med anbefalinger til en kommende pensionsreform. Dette følger af koalitionsaftalen. Pensionsreformen har til formål at fremtidssikre pensionsområdet og dermed sikre, at Grønlands samlede økonomi kan bære den demografiske udvikling. Dette fremgår ligeledes af Holdbarheds- og vækstplan II. Ekspertgruppe vil søge inspiration fra andre lande i arbejdet.

- 7.2. Hvilke planer har Naalakkersuisut for at gøre det mere attraktivt for alderspensionister at blive på arbejdsmarkedet, og hvilke effekter regner Naalakkersuisut med, at disse planer vil have?

SVAR

Der er i dag gode muligheder for at arbejde selvom man modtager alderspension, men Naalakkersuisut anerkender, at der muligvis kan være behov for at forsimple reglerne for muligheden for at arbejde ved siden af alderspension. Den kommende ekspertgruppe har til opgave at

komme med anbefalinger, som kan gøre pensionssystemet mere simpelt at forstå, herunder sikre, at der er de rette incitamentsstrukturer for at ældre kan arbejde selvom de modtager alderspension.

- 7.3. I relation hertil blev følgende ændringsforslag vedtaget på forårssamlingen 2024 under pkt. 50: Naalakkersuisut pålægges at beregne konsekvenserne ved forslaget om at fjerne indkomstgrænserne for alderspensionister. Beregningerne præsenteres til Inatsisartut *senest på Inatsisartuts efterårssamling 2024*. Udvalget ønsker en opfølgning vedrørende dette punkt, herunder hvorvidt de omtalte beregninger er blevet igangsat. Udvalget imødeser at modtage oplysninger vedrørende konsekvenserne, hvis de foreligger.

SVAR

Det skal for god ordens skyld bemærkes, at efterårssamlingen 2024 blev aflyst grundet udskrivelsen af valg til Inatsisartut. Det formelle grundlag for beslutningen bortfaldt ved samme lejlighed.

Naalakkersuisut arbejder dog fortsat på sagen og vil offentliggøre redegørelsen snarest muligt. Det skal samtidig bemærkes, at det er besluttet at nedsætte en ekspertgruppe til at se på det samlede pensionssystem. Redegørelsen forventes derfor i første omgang primært at være af relevans for arbejdsgruppen, idet Naalakkersuisut vil afvente ekspertgruppens arbejde, før der fremsættes større forslag om ændring af pensionssystemet.

Den økonomiske politik og den økonomiske virkelighed

8. Naalakkersuisut oplyser:

Udenlandske investeringer spiller en vigtig rolle i såvel koalitionsaftalen og i Holdbarheds- og Vækstplan II som middel til fremme af udviklingen af landets erhvervsliv. Når udenlandske aktører investerer her i landet, tilfører de ikke blot kapital, men også teknologisk viden, forretningsmæssige kompetencer og adgang til globale markeder. (s. 155)

- 8.1. Hvilke planer har Naalakkersuisut for etablering af datacentre i Grønland som led i tiltrækning af udenlandske investeringer i og multinationale selskaber til landet?

SVAR

Naalakkersuisut anser datacentre som en interessant aftager for grøn strøm. Udvidelsen af vandkraftværket i Utoqqarmiut Kangerluarsunnguut medfører overskudskapacitet, hvor datacentre kan være en potentiel aftager til den overskydende grønne strøm. Der er

igangsat et arbejde med at afdække potentielle aftagere, herunder datacentre.

I forbindelse med udbuddet af vandkraftpotentialerne Tasersiaq og Tarsartuup Tasersua vil datacentre være en mulig aftagerindustri. Der er dog ikke fastkrav til type af aftagerindustri.

- 8.2. Udvalget anmoder om en forklaring på, hvorfor der på hovedkonto 24.11.24 *Afgifter fra råstof samt is og vand* er bevilliget en indtægt på 0 kr. både for 2026 og fremadrettet.

SVAR

Det skyldes, at der ikke forventes indtægter af væsentligt omfang på hovedkontoen. Historisk har indtægterne på området været så begrænsede, at de ikke har givet anledning til at fastsætte en bevilling over 0 kr. På den baggrund forventes der heller ikke i den nærmeste fremtid indtægter af væsentlig betydning på hovedkontoen.

Der kan forekomme afledte indtægter i form af skattebetalinger. Det har imidlertid ikke været muligt at angive et præcist skøn for disse indtægter, da de afhænger af antallet af ansøgninger, der indgives, og de tilladelser, der meddeles.

9. Naalakkersuisut oplyser:

Tallene for registrerede arbejdssøgende peger mod en opbremsning i aktiviteten i 2024 og der ses nu for første gang i en årrække tegn på stigende ledighed i den hjemlige arbejdsstyrke [...] Spørgsmål om udvikling i ledighed og i beskæftigelsen samt incitamentsstrukturer til at være på arbejdsmarkedet er derfor et område, der aktuelt analyseres nærmere på i samarbejde med landets kommuner og med inddragelse af Grønlands Statistik. (s. 158-159)

- 9.1. Hvilke planer har Naalakkersuisut for at skabe flere praktikpladser, særligt i forbindelse med akademiuddannelse i Grønland?

SVAR

Jf. § 33 i Inatsisartutlov nr. 31 af 4. juni 2024 om Erhvervsuddannelser, skal der på alle brancheskoler etableres en praktikpladskoordinatorfunktion, der skal udføre opsøgende arbejde med henblik på at fremskaffe flere praktikpladser.

Disse koordinatore er nu etableret på alle brancheskoler, og bliver i efteråret 2025 særligt uddannet med henblik på opsøgende arbejde blandt alle virksomheder og organisationer i Grønland, netop for at skaffe praktikpladser. Kurset vil derudover sætte fokus på blandt andet samarbejde på tværs af brancheskolerne så man kan henvise hinanden til virksomheder der mangler praktikanter.

Derudover er der planlagt en filmkampagne i vinter 2025 og forår 2026 målrettet alle virksomheder og organisationer i Grønland. Filmene, der sætter fokus på at tage en praktikant ind i virksomheden, vil blive publiceret via sociale medier og TV.

Mange virksomheder har efterlyst et praktikmentorkursus, så de kan uddanne deres medarbejdere i at arbejde med praktikanter, så virksomheden føler sig bedre klædt på til opgaven, og så man undgår det store frafald/de mange unge der afbryder en uddannelse.

Dette kursus er udviklet af HR-Udvikling i Formandens Departement sidste år, og indgår som en del af de kurser der udbydes til alle virksomheder og organisationer i FOKU-netværket. Kurset varer 3 dage, og vil med fordel kunne udbydes til alle virksomheder i Grønland, der gerne vil have praktikanter, ikke kun til de offentligt ejede virksomheder eller underliggende enheder.

Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke arbejder derfor på at få dette som en mulighed.

Budgetstilling 2026 - Loftet over væksten i de offentlige udgifter

10. Naalakkersuisut oplyser:

I henhold til Budget- og Regnskabsloven fastsættes der hvert år en samlet ramme for væksten i de offentlige udgifter i kommunerne og Grønlands Selvstyre. Denne ramme gælder for bevillinger til drift, tilskud og anlæg og danner grundlag for udgiftsloftet i den såkaldte budgetstilling. (s. 159)

10.1. Hvilke konkrete konsekvenser vil finanslovsforslaget have for kommunerne, særligt med hensyn til deres udgifter til lovbundne sociale udgifter?

SVAR

Forslaget til finansloven for 2026 lægger op til, at der skal gennemføres budgetforbedringer for i alt 864 mio. kr. De penge har Naalakkersuisut fundet ved generelle besparelser på alle ikke-lovbundne bevillinger. For kommunerne betyder det, at Naalakkersuisut lægger op til, at det årlige bloktilskud til kommunerne reduceres med 46 mio. kr. for alle fem kommuner tilsammen. Hele den offentlige sektor er således med til i fællesskab at bidrage. Dette har dog ikke betydning for kommunernes udgifter til lovbundne sociale udgifter, da lovbundne udgifter naturligvis fortsat skal afholdes. Opmærksomheden henledes herudover på, at kommunerne også oppebærer indtægter fra kommuneskatterne.

10.2. I hvilken grad har Naalakkersuisut bemærket, at kommunerne ikke kan efterleve lovgivning eller retningslinjer vedrørende varetagelse

af forvaltningen af deres opgaver inden for de bevillinger, der er afsat til formålet?

SVAR

Naalakkersuisut har i flere sammenhænge bemærket, at kommunerne har udfordringer med at efterleve gældende lovgivning og retningslinjer. Ombudsmanden for Inatsisartut har i flere omgange rejst problematikken, senest i sin årsberetning for 2024. Heraf fremgår det, at kommunerne i betydelig grad er udfordret i forhold til den generelle forvaltningsret, herunder kravene om skriftlighed, begrundelser, henvisning til relevante lovbestemmelser samt klagevejledning. Der peges endvidere på udfordringer i sager på de mere konkrete og specielle lovområder, som administreres af kommunerne.

I årsberetningen for 2024 fremhæves særligt socialområdet, hvor sager ofte glemmes, trækker ud eller ikke afsluttes. Kommunerne angiver, at fejlene i høj grad skyldes mangel på medarbejdere. Dette understøttes af Tilsynsrådet for de grønlandske kommuners udtalelse fra august 2025, hvori det fremgår, at kommunernes sagsbehandling generelt kan være udfordret som følge af manglen på kvalificeret arbejdskraft.

Naalakkersuisut har suspenderet børn- og ungeområdet i Kommune Kujalleq på grund af udfordringer med at efterleve lovgivningen. Naalakkersuisut kan i den forbindelse oplyse, at Departementet for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender har gennemført en undersøgelse af socialområdet for voksne i kommunen, hvor der ligeledes er konstateret betydelige udfordringer med at sikre, at sagsbehandlingen lever op til gældende krav.

- 10.3. Udvalget kan eksempelvis nævne, at der i budgetbidraget 31.02.01 nævnes, at Departementet for Sociale anliggender m.m. fastsætter retningslinjer for tildeling af tilskud, herunder krav til regnskab, årsrapporter, budget og aktivitetstal. Hvordan har Naalakkersuisut sikret sig, at kommunerne forvaltningsmæssigt og økonomisk kan efterleve sådanne retningslinjer?

SVAR

Naalakkersuisut er i løbende dialog med kommunerne og andre aktører om de projekter, som har fået tildelt midler til via hovedkonto 31.02.01 *Indsatser til socialt udsatte voksne*. De konkrete retningslinjer varierer afhængig af projektet

11. Naalakkersuisut oplyser:

Derfor er det i loven fastlagt, at de samlede offentlige udgifter kun må have en realvækst på maksimalt 1 pct. om året og højst 2 pct. over en fireårig periode, jf. § 2, stk. 2, nr. 2. (s. 159)

- 11.1. Er Naalakkersuisut allerede på nuværende tidspunkt opmærksom på områder eller hovedkonti, hvor der er risiko for budgetoverskridelser? I så fald, hvordan regner Naalakkersuisut med at være på forkant med dette?

SVAR

Ja - Naalakkersuisut er opmærksom på områder eller hovedkonti, hvor der er risiko for budgetoverskridelser i 2025. I henhold til Budget- og Regnskabsloven skal Naalakkersuisut løbende gennemføre en udgiftskontrol. Der er på baggrund heraf udarbejdet en budgetoversigt pr. ultimo juni 2025. Denne er fremsendt til Inatsisartut.

Det fremgår af oversigten pr. ultimo juni 2025, at der samlet forventes en negativ afvigelse på 295,8 mio. kr. i 2025. Det samlede resultat forventes dermed aktuelt at blive et DAU-underskud på 421,2 mio. kr. mod et budgetteret underskud på 125,4 mio. kr.

Alle områder, som forventer bevillingsoverskridelser, er forpligtet til at igangsætte kompenserende tiltag mhp. at reducere underskuddet.

Indtægtsskønnene i finanslovsforslaget

12. Finanslovsaftalen for 2025 indeholder prioriterede indsatser blandt andet med særligt fokus på at skabe rammer, der kan fremme udvikling i områder med ikke-udnyttede potentialer og imødegå eventuelle infrastrukturelle barrierer herfor, herunder i Syd- og Østgrønland (Ressourcerenteafgifter på fiskeriet, s. 162).

- 12.1. Finder Naalakkersuisut, at manglen på indhandlingssteder udgør et udbredt problem?

SVAR

Ift. indhandlingssteder for fiskeri, så vurderes det ikke, at mangel på indhandlingssteder er et udbredt problem.

- 12.2. Hvordan kan man sikre, at fiskerierhvervet bedre kan bidrage til indtjening til samfundet?

SVAR

For at sikre de bedst mulige forhold for at fiskeriet kan bidrage til samfundet økonomisk, er der først og fremmest to forhold der skal opfyldes:

Gode rammebetingelser; sikrer at der er de bedst mulige forhold for udnyttelse af havets ressourcer. Det inkluderer god adgang til kapital og kompetent arbejdskraft, samt sikkerhed for fiskeri-rettighederne over hele investeringshorisonten. Derudover implicerer gode rammebetingelser, at der ikke opstilles begrænsninger der påvirker muligheden for at få det optimale udbytte fra ressourcen. Rammebetingelser er ikke begrænset til lovgivning på fiskeriområdet, men dækker bredere rammer selskaberne og fiskerne arbejder under.

God forvaltning; indebærer at ressourcerne forvaltes bedst muligt. Dette opnås blandt andet ved at kvoterne fastsættes på niveau med den videnskabelige rådgivning, og der ikke fastsættes landingspligt eller andre begrænsninger. Endvidere sikrer en god forvaltning at kapaciteten ikke overstiger ressourcegrundlaget, i de fiskerier der ikke fuldt forvaltes som IOK. Derudover er en god forvaltning fleksibel i forhold til fortolkning af eventuelle begrænsninger i lovgivning, såfremt det overordnede mål er at sikre det største samfundsøkonomiske udbytte.

- 12.3. Hvilke udviklingsmuligheder ser Naalakkersuisut i denne sammenhæng for de små, spredte indhandlingssteder for at styrke økonomien lokalt?

SVAR

Ift. fiskeri er det op til selskaberne som ejer indhandlingssteder, at vurdere udviklingsmuligheder og rentabilitet i deres indhandlingssteder, da de opererer på markedsvilkår.

- 12.4. Hvilke fordele ser Naalakkersuisut i et eventuelt samarbejde med de enkelte kommuner samt de Selvstyreejede selskaber om at udnytte og udvikle ikke-udnyttede potentialer lokalt?

SVAR

Svaret gives med udgangspunkt i et overordnet erhvervsudviklingsperspektiv, da andet ikke er nærmere præciseret.

Et samarbejde med de enkelte kommuner og de Selvstyreejede selskaber rummer et væsentligt potentiale for at omsætte uudnyttede ressourcer til erhvervsudvikling, der skaber værdi for Grønland. Kommunerne kan med deres lokalkendskab, netværk og tætte relationer til borgere og virksomheder sikre forankring og understøtte lokale initiativer, som bidrager til beskæftigelse og vækst i de enkelte områder. De Selvstyreejede selskaber kan supplere det lokale erhvervsliv ved at stille kapacitet, erfaring og ressourcer til rådighed, hvilket styrker mulighederne for investeringer og giver projekter skalerbarhed, uden at udkonkurrere de lokale aktørers rolle. Når

kommunernes lokale forankring kobles med selskabernes kapacitet og markedsadgang, skabes en synergieffekt, som styrker ressourceudnyttelsen og samtidig fremmer vækst, legitimitet og sammenhængskraft på tværs af landet.

13. Naalakkersuisut oplyser:

Det bemærkes samtidig, at på grund af nedadgående rådgivning for rejer i Vestgrønland blev rejekvoten i 2025 sat ned med omkring 19.000 tons i forhold til 2024 og forventes at blive sat yderligere ned med omkring 3.000 tons i 2026 i forhold til 2025, som også vil bidrage til at reducere det forventede provenu fra ressourcerenteafgifterne i 2026. (s. 163)

- 13.1. Det fremgår af uddraget, at indtægter fra fiskeriet ikke kan stå alene. Udvalget efterspørger en uddybende forklaring på, hvordan de stigende udgifter (tabel 1 *Grænser for udgiftsvækst i FFL2026; DAU, mio. kr.*) skal finansieres, samt hvilke planer Naalakkersuisut har for at finde de nødvendige indtægter.

SVAR

Det er korrekt, at indtægterne fra fiskeriet ikke alene kan bære de samlede offentlige udgifter. Finanslovsforslaget for 2026 er derfor udarbejdet med udgangspunkt i en samlet tilpasning, hvor udgifterne er afstemt efter de forventede indtægter, således at der fortsat er balance på de offentlige finanser.

De stigende udgifter, der fremgår af tabel 1, er således allerede indarbejdet og finansieret inden for de rammer, der er lagt i forslaget. Der er derfor ikke behov for særskilte finansieringstiltag ud over de indtægtskilder, der allerede indgår i finanslovsforslaget.

- 13.2. Hvad er udsigterne til, at fiskesektoren opnår at udnytte fiskekvoter inden for såvel indenskærs som udenskærs fiskeri?

SVAR

Det forventes at fiskekvoterne i lighed med tidligere år vil blive stort set fuldt udnyttet, særligt med de nye regler om minimum 75% udnyttelsespligt for IOK-fiskeri. Det forventes dog, at der kan være udfordringer med opfiskning af rejekvoten pga. nedadgående tendenser for bestanden som reflekteres i kvoteoptaget samt for kystnær hellefisk i forvaltningsområde 47, hvor kvoterne er sat højere end rådgivningen og fiskerikapaciteten. Yderligere er den reservede 1/3 af kvoten til havgående fiskeri efter hellefisk i Vestgrønland endnu ikke fordelt. Dette kan skabe usikkerhed om kvoten kan nå at opfiskes. Dette kan dog delvis afbødes af, at der er kvotefleks på 25% for IOK.

- 13.3. Hvilke planer har Naalakkersuisut for at afsætte yderligere kvoter til torsk udenskaers? Hvilke planer har Naalakkersuisut for at undersøge bedre udnyttelse af andre fiskearter?

SVAR

I henhold til *Forvaltningsplan for torsk i Grønland* som dækker både det havgående og kystnære fiskeri, så skal der udarbejdes en rapport hvert år med input fra fiskerierhvervet som bl.a. skal bruges til at evaluere på TAC-fastsættelse. På denne baggrund udarbejdes et forslag til kvoter for 2026 til offentlig høring og efterfølgende beslutning hos Naalakkersuisut. Naalakkersuisut afventer på denne baggrund arbejdet med TAC-fastsættelse jf. forvaltningsplanen. Følgende kan læses på dette link: Planen kan læses på dette link:

Grønlandsk: [https://naalakkersuisut.gl/-](https://naalakkersuisut.gl/-/media/departementer/fiskeri_fangst/forvaltningsplaner/kal/0705_forvaltningsplan_torsk2025-2029kal.pdf)

[/media/departementer/fiskeri_fangst/forvaltningsplaner/kal/0705_forvaltningsplan_torsk2025-2029kal.pdf](https://naalakkersuisut.gl/-/media/departementer/fiskeri_fangst/forvaltningsplaner/kal/0705_forvaltningsplan_torsk2025-2029kal.pdf)

Dansk: [https://naalakkersuisut.gl/-](https://naalakkersuisut.gl/-/media/departementer/fiskeri_fangst/forvaltningsplaner/da/0705_forvaltningsplan_torsk2025-2029dk.pdf)

[/media/departementer/fiskeri_fangst/forvaltningsplaner/da/0705_forvaltningsplan_torsk2025-2029dk.pdf](https://naalakkersuisut.gl/-/media/departementer/fiskeri_fangst/forvaltningsplaner/da/0705_forvaltningsplan_torsk2025-2029dk.pdf)

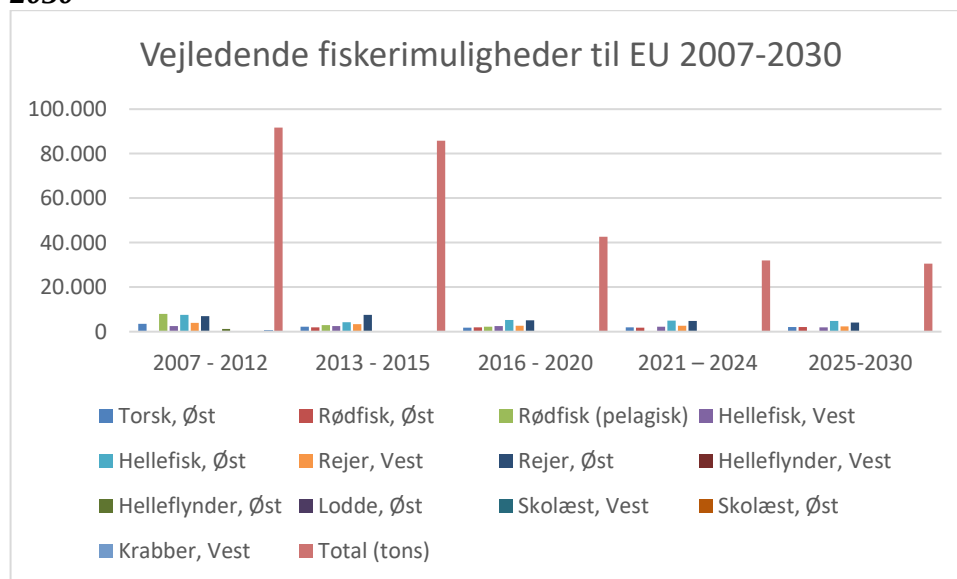
Ift. at undersøge bedre udnyttelse af andre arter, så oprettes der hvert år forsøgsfiskerier for at undersøge mulighederne for at nye arter kan udnyttes kommercielt. Tidligere har f.eks. makrelfiskeriet gået fra forsøgsfiskeri til kommercielt fiskeri. For at skabe endnu bedre rammer for forsøgsfiskeri samt større incitament til at udnytte forsøgsfiskerne arbejdes der på en bekendtgørelse for forsøgsfiskeri.

- 13.4. Hvilke muligheder har Naalakkersuisut for at ændre EU's fiskekvoter, så grønlandske fiskere selv kan udnytte disse kvoter og dermed skabe flere direkte indtægter til dem? Hvilke konsekvenser estimeres det, en sådan omlægning ville have?

SVAR

Grønland og EU har i 2024 indgået en ny fiskeriprotokol for perioden 2025-2030, hvor man har reduceret kvoterne som sælges til EU med 1.334 tons samt opnået højere priser for salget af de resterende kvoter. Dette er en fortsættelse af den reduktion af kvoter som sælges til EU som har været i gang i en årrække, hvor man har reduceret de vejledende kvoterne som sælges til EU med 61.144 tons siden 2007. De kvoter som indgår i fiskeriprotokollen er kun vejledende og de endelige kvoter for det kommende år forhandles på årlig basis på baggrund af bl.a. den videnskabelige rådgivning for bestandene og den grønlandske fiskerisektors behov.

Tabel 1. Oversigt over vejledende fiskerimuligheder til EU 2007-2030

Ønskes det at opsige Fiskeripartnerskabsaftalen helt, er det sandsynligt at det vil have en lang række økonomiske konsekvenser for Grønland og fiskerisektoren, herunder:

- At miste den toldfrie adgang til EU's marked jf. kravet i protokollen til udmeldelsestraktaten om at den toldfrie adgang er afhængig af tilfredsstillende adgang til fiskeri i Grønland. Estimeret til en værdi af ca. 240 mio. kr. for fiskerierhvervet og 50-60 mio. kr. i skatteindtægter for Landskassen om året.
- Tab af indtægter til Landskassen for salg af fiskerirettigheder på ca. 127 mio. kr. om året.
- Tab af indtægter til Landskassen fra sektorstøtte til fiskeriet på ca. 22 mio. kr. om året.
- Forventet påvirkning af andre støttemidler til Grønland fra EU f.eks. hel eller delvis reduktion af uddannelsesstøtte, da de to aftaler er tæt forbundet. Uddannelsesstøtten, som er på ca. 252 mio. kr. årligt, udspringer af den tidligere fiskeriaftale af 1985 mellem Grønland og EU. Her skal det understreges, at der ikke forhandles direkte mellem Grønland og EU omkring andre støttemidler. Det er kun med Fiskeripartnerskabsaftalen, at der forhandles direkte. Støttemidler til uddannelse og grøn vækst forhandles mellem medlemsstaterne. Næste forhandling om støttemidler vil være i forbindelse med forhandlingerne for det næste 7-årige budget i 2026-2027. Sammenhængen er også refereret i Redegørelse til Inatsisartut om ny Fiskeriprotokol med EU.

Ved opsigelse af Fiskeripartnerskabsaftalen kan der til gengæld forventes en estimeret årlig indtægt fra ressourcerenteafgifter og skatter på ca. 190 mio. kr. ved at det grønlandske erhverv fisker kvoterne selv.

Det estimeres at kvoterne kan fiskes af den eksisterende flåde eventuelt med tilgang af ét enkelt nyt fartøj.

Samlet forventes der dermed der større negative økonomiske konsekvenser ved en hurtig opsigelse af Fiskeripartnerskabsaftalen.

Udviklingen i de største selvstyrejede selskaber

14. Naalakkersuisut oplyser:

Tusass har i 2024 fortsat haft fokus på infrastrukturinvesteringer, herunder at sikre telefoni- og internetforbindelser til hele landet med forsyningssikkerhed som det vigtigste fokus. Derudover bygges og opgraderes infrastrukturen, så den kan sikre forbindelser, der kan levere nutidige og relevante oplevelser til kunderne. Disse investeringer forventes at fortsætte i strategiperioden 2025-2028. (s. 164)

14.1. Udvalget ønsker at få oplyst, hvordan disse investeringer og opgraderinger forventes at påvirke de priser, kunderne skal betale, samt selskabets resultat?

SVAR

Tusass har oplyst, at selskabet i perioden forventer både at kunne levere infrastrukturinvesteringer samt prisreduktioner til kunderne indenfor Tusass egen økonomiske ramme. Virksomheden har analyseret selskabets forventede likviditet og økonomiske nøgletal for strategiperioden. Tusass har over en årrække drevet selskabet professionelt og har derfor et betydeligt kapitalberedskab. I løbet af de investeringstunge år – 2026-2027 – vil det udover selskabets nuværende kapitalberedskab dog være nødvendigt at låne til restfinansieringen. Selskabets resultat vil i fremtiden derfor komme til at se markant anderledes ud end de seneste år, og forventes at balancere med et lille overskud. I den økonomiske analyse er der også fundet plads til at kunne sænke priserne for kunderne, da afskrivningsperioden for de nævnte infrastrukturinvesteringer er betydelig.

14.2. Det oplyses i tabel 5 *Oversigt over seneste regnskab over de største selvstyrejede aktieselskaber 2024*, at Tusass opnåede en overskudsgrad på 20,8%. Udvalget kan konstatere, at dette tal virker meget højt sammenlignet med de andre selvstyrejede selskaber. Hvad fortæller dette om Tusass' evne til at drive et økonomisk sundt selskab, herunder også i forhold til de øvrige selvstyrejede selskaber samt andre sammenlignelige selskaber både i og uden for Grønland?

SVAR

Tusass har oplyst, at selskabet driver et økonomisk sundt selskab, der siden 2021 har haft en stigende overskudsgrad parallelt med

opstarten af infrastrukturinvesteringer bl.a. til højere kapacitet i satellitzonen og løbende opgradering af radiokæden. Dette har været en del af en bevidst økonomisk strategi, hvor der er sparet op til den nuværende strategiperiodes store investeringer. Det betydelige kapitalberedskab samt pæne årsregnskaber betyder, at selskabet ikke har udfordringer med at finde samarbejdspartnere, der vil låne til restfinansieringen af initiativerne i strategien. I den forbindelse kan det nævnes, at de forventede omkostninger alene til udlægning af et redundant søkabel, forventes at løbe op i 0,9-1,1 mia. kr., hvor Tusass – forhåbentlig i samarbejde med EU – skal finansiere en væsentlig del af dette beløb.

Det bør for god ordens skyld herudover bemærkes, at man ikke uden videre bør betragte overskud i et offentligt ejet selskab som et udtryk for, at borgerne betaler urimeligt høje priser. Overskud opstår, når selskabet driver sin virksomhed med omkostningsbevidsthed og effektiv drift, og det kan i sidste ende komme samfundet til gavn. Det kan f.eks. ske gennem udbyttebetaling til landskassen eller gennem reinvestering i fremtidig infrastruktur og forbedrede ydelser. I den forstand er overskud en forudsætning for, at selskaberne kan levere stabile og moderne services til borgerne, samtidig med at de fastholder økonomisk handlefrihed.

Gældsudviklingen i selvstyret og kommunerne

15. Naalakkersuisut oplyser:

Samlet set viser tabellen en forventet øget gældsætning fremadrettet i Selvstyrets aktieselskaber og i kommunerne. (s. 166)

15.1. Denne udvikling viser tydeligt behovet for større afgifter.

Skattestyrelsen har en stor opgave her og vi kender ikke planerne for dette område. Kan Naalakkersuisut oplyse om, hvilke initiativer der er på vej for at mindske gældsætningen?

SVAR

Det er vigtigt at præcisere, at udviklingen i gæld for Selvstyret og kommunerne ikke direkte kan relateres til niveauet for afgifter eller Skattestyrelsens opgaver. Naalakkersuisut deler således ikke uden videre udvalgets opfattelse af, at en øget gældsætning i selskaberne tydeligt indikerer et behov for et forhøjet afgiftsniveau.

Skattestyrelsen har ansvar for korrekt opkrævning og administration af skatter og afgifter, men gældsudviklingen afhænger i højere grad af de samlede prioriteringer i finansieringen og tilrettelæggelsen af investeringer.

Samtidig skal det understreges, at gældsætning i sig selv ikke behøver at være et problem, så længe lånene optages til projekter

med samfundsøkonomisk positive afkast – eksempelvis investeringer i infrastruktur, energi eller andre områder, der styrker vækst og velfærd på længere sigt.

Naalakkersuisut følger løbende udviklingen i gælden for både Selvstyret og kommunerne for at sikre, at niveauet forbliver bæredygtigt.

- 15.2. Hvilke planer har Naalakkersuisut for at iværksætte initiativer til nedbringelse af borgernes restancer og lette det offentlige gældsinddrivelse?

SVAR

Naalakkersuisut ser naturligvis gerne, at borgernes restancer til det offentlige reduceres.

Hvis borgerne fuldt ud betalte deres regninger til det offentlige og til tiden, så ville Skattestyrelsen ikke på vegne af det offentlige skulle inddrive de mange skyldige regninger og den store gæld. Desværre opleves det, at mange borgere ikke reagerer på styrelsens henvendelser om at afgive informationer om husstandens indtægter og udgifter, således at der kan laves en fornuftig løsning ift. at afdrage på gælden.

Skattestyrelsen skal og vil altid søge at sikre, at der er et rimeligt råderum i privatøkonomien til at opretholde et normalt liv, samtidig med at man søger at betale sin gæld til det offentlige.

Det er også vigtigt at bemærke, at der desværre er mange borgere, hvis indkomst ikke gør det muligt at inddrive på den opståede gæld, og deres gæld vil naturligvis over tid være stigende. Der ses naturligvis på om der over tid kan tænkes at der kommer en indkomst, som gør det muligt at betale sin gæld til det offentligt, her tænkes blandt andet på borgere, som er under uddannelse mv.

Skattestyrelsen fokuser derfor især på borgere og virksomheder, hvis indkomst burde gøre det muligt at betale af på sin gæld til det offentlige. Samtidig sikres en stor del af de overskydende skatter til at betale af på den offentlige gæld. Der er således inddrevet 88,3 mio. kr. (27,3% af den samlede udbetaling) til dækning af offentlige restancer ved udbetalingen af overskydende skatter i august måned 2025.

Afslutningsvist kan Naalakkersuisut oplyse, at der til en kommende samling arbejdes på række initiativer til nedbringelse af borgernes restancer og lette det offentlige gældsinddrivelse. Hertil kan tilføjes, at Skattestyrelsen løbende forbedrer og videreudvikler sine IT-systemer, herunder på inddrivelsesområdet, med det formål at lette gældsinddrivelsen og begrænse skatteydernes restancer til det

offentlige. Samtidig søges mindskes den administrative opgave i styrelsen.

16. Naalakkersuisut oplyser i tabel 6 *Forventet udvikling i rentebærende og nettorentebærende gæld i selvstyret, selvstyrets aktieselskaber og kommunerne i perioden 2023-2028*, at den rentebærende gæld for Selvstyrets aktieselskaber stiger markant, fra 7.002 mio. kr. i 2025 til 9.451 mio. kr. i 2028. I samme periode stiger kommunernes rentebærende gæld fra 1.025 mio. kr. til 1.040 mio. kr. (s. 167).

16.1. Kan Naalakkersuisut forklare denne udvikling?

SVAR

Selvstyrets egen gæld forventes at ligge på et stabilt niveau i de kommende år, idet selvstyret og kommunerne med den nugældende budget- og regnskabslov forudsættes at have balance i DA-resultatet på finansloven over tid.

Samtidig er det vigtigt, at selvstyret (og kommunerne) sikrer sig en løbende, forsvarligt likviditet, som kan indebære sikring af et større kapitalberedskab for at dække over udsving i enkelte år i DA-resultatet og erfaringsmæssigt også for at kunne imødegå et eventuelt pludselig kapitalbehov, herunder i selskaber.

I følge det oplyste fra kommunerne forventes deres gæld kun at stige meget begrænset i de næste år.

Enkelte selvstyreejede aktieselskaber forventes at optage yderligere lån som led i gennemførelsen af store investeringsprojekter, navnlig på energi- og infrastrukturområdet, hvor Inatsisartut har truffet beslutning om at etablere vandkraftkapacitet i Nuuk og i Aasiaat/Qasigiannnguit. Dette forklarer den markante stigning i selskabernes rentebærende gæld i perioden frem mod 2028. Naalakkersuisut forventer, at bestyrelserne i de respektive selskaber sikrer, at investeringer foretages ud fra velovervejede økonomiske overvejelser.

Desuden følger Naalakkersuisut løbende sådanne store investeringer og et mulig afledt behov for større lånoptagelse for at sikre, at gældsudviklingen samlet set er økonomisk forsvarlig. Udviklingen i selskabernes lånoptagelse vurderes pt. at være håndtérbar og derfor ikke at risikere at bringe de i offentlige finanser ud af balance gennem store, pludselige krav om eksempelvis kapitalindskud via finansloven.

17. Naalakkersuisut oplyser:

Arctic Umiaq Line er et datterselskab under Royal Arctic Line. Selvstyret har en servicekontrakt med selskabet om drift af Sarfaq Ittuk. Skibet står til udskiftning, og selskabet har ikke kapital at finansiere et nyt skib. I løbet af

de nærmeste år skal der tages politisk stilling til hvorledes den fremtidige samlede nationale trafikbetjening skal indrettes, og det er nødvendigt, at alle muligheder og alternativer i denne forbindelse afsøges, idet anskaffelsen af et tilsvarende, moderne passagerskib vil kunne være en betydelig økonomisk udfordring. (s. 169)

17.1. Hvad er status på problematikken om Arctic Umiaq Line?

SVAR

Arctic Umiaq Lines servicekontrakt udløber ved udgangen af 2025. Naalakkersuisut har besluttet, at kontrakten forlænges til og med 2027. Forlængelsen sikrer, at der efter ibrugtagningen af de nye lufthavne i Qaqortoq og Ilulissat skabes et kvalificeret grundlag for at vurdere, om det nuværende transportsystem fortsat er den rette løsning, eller om alternative modeller bør overvejes. I den forbindelse skal det bemærkes, at såfremt Sarfaq Ittuk skal udskiftes, må der forventes en leveringstid på omkring to år for et nyt skib.

Forhandlinger om forlængelse pågår, herunder afklaring af finansieringsbehov for aktiviteten.

17.2. Kan Naalakkersuisut orientere om planerne for passagerbefordring generelt?

SVAR

Naalakkersuisut har som målsætning at styrke sammenhængskraften i landet og sikre et højt serviceniveau for passagerbefordring. De kommende år vil være præget af væsentlige ændringer, når de nye lufthavne i Qaqortoq og Ilulissat forventes taget i brug i 2026. Samtidig arbejdes der fortsat med planlægningen af nye lufthavne i Tasiilaq og Ittoqqortoormiit.

Air Greenland A/S' servicekontrakt for helikopterbefordring i Sydgrønland udløber i forbindelse med ibrugtagning af lufthavnen i Qaqortoq i 2026. Naalakkersuisut vil derfor indlede forhandlinger med henblik på at afklaret grundlaget for enten en ny eller forlænget servicekontrakt for passagerbefordring med helikopter i Sydgrønland.

Kommunernes økonomi

18. Naalakkersuisut oplyser i noten til tabel 7 *Kommunernes økonomi*:

Note – Qeqqata:

a) *Der har været en stigning af driftsudgifterne primært indenfor velfærdsområdet hvor der er pres på udgifterne til borgere anbragt udenfor hjemmet, [...] (s. 170).*

18.1. De voksende udgifter til anbringelser udenfor hjemmet er fortsat en tydelig indikator for dette problems omfang. Har Naalakkersuisut planer for tiltag der løser denne problematik på længere sigt?

SVAR

I koalitionsaftalen fremgår det, at når en anbringelse uden for hjemmet er nødvendig, foretrækkes plejefamilier frem for institutionelle tilbud. Dette bygger på en erkendelse af, at anbringelser fortsat vil være nødvendige i visse tilfælde. Naalakkersuisut har derfor en målsætning om at styrke plejefamilieområdet, således at plejefamilier i højere grad kan imødekomme børn med særlige støttebehov, samtidig med at det gøres mere attraktivt at blive plejeforældre. I overensstemmelse hermed, var der i sidste års finanslovsaftale blandt andet fokus på plejefamiliers vilkår, familierådslagning og andre socialpolitiske tiltag.

Der er enighed om at styrke indsatsen på det sociale område yderligere gennem indsatser målrettet forældre, med henblik på så vidt muligt at reducere det fortsat meget høje antal af anbringelser, der også sætter kommunernes socialforvaltninger og økonomi under stort pres.

I denne sammenhæng spiller plejefamilier en central rolle. De tilbyder mere hjemlige og stabile rammer, som kan styrke barnets trivsel og følelsesmæssige udvikling i højere grad end døgninstitutioner. Samtidig er plejefamilier en mere økonomisk bæredygtig løsning for kommunerne, med markant lavere gennemsnitlige udgifter pr. barn.

Forskning viser desuden, at børn i plejefamilier ofte opnår bedre langsigtede resultater – både socialt og uddannelsesmæssigt – forudsat at anbringelsen er stabil og tilpasset barnets behov og at 3 plejefamilierne er klædt på til opgaven og løbende støttet af fagpersoner, med viden om udsatte børns behov, tilknytningens betydning og omsorgsgiverens rolle.

I denne sammenhæng er det væsentligt, at indsatser med fokus på kompetenceudvikling af plejefamilier prioriteres. Samtidig er det nødvendigt, at opkvalificeringsindsatser ikke alene målrettes plejefamilierne selv, men også forankres bredt. Dette kræver en tværgående indsats på tværs af myndigheder og med aktiv inddragelse af ledelsesniveauet, så ny viden og praksis kan implementeres systematisk og bæredygtigt i myndighederne på børn- og ungeområdet samt plejefamilieområdet. Derfor er det afgørende, at plejefamilierne opkvalificeres og understøttes systematisk i deres opgave, så de kan tilbyde den nødvendige tryghed, kontinuitet og kvalitet i indsatsen.

19. Naalakkersuisut oplyser:

Med afsæt i kommunernes stigende samlede økonomiske betydning arbejdes i samarbejde med kommunerne på en forbedring af økonomistyringen og risikostyringen i den offentlige sektor. Desuden er der kommet et øget fokus på det økonomiske tilsyn med kommunerne. (s. 171)

Kan Naalakkersuisut oplyse hvordan dette øgede fokus på det økonomiske tilsyn med kommunerne i praksis vil udmønte sig?

SVAR

Departementet for Finanser og Skatter arbejder fortsat på en model for forbedret styring af kommunernes økonomi og risici. Idet der er tale om et igangværende arbejde er det endnu for tidligt at oplyse om, hvordan det øgede fokus på det økonomiske tilsyn konkret forventes at udmønte sig i regi af den model, der arbejdes på. Det er ligeledes vigtigt, at arbejdet sker i dialog med kommunerne, således de har incitament til at tage ejerskab af modellen. Det kan dog oplyses, at det generelt er vigtigt at sikre en høj grad af overensstemmelse mellem de offentlige budgetter og de realiserede udgifter, og at den offentlige sektor til enhver tid har den nødvendige likviditet til at kunne overholde sine finansielle forpligtelser.

Budgetrammer for 2026

20. I forhold til kommunerne budgetteres der med faldende bloktilskud, mens kommunerne ifølge tabel 7 *Kommunernes økonomi* (s. 170) forventes at få stigning i indtægterne i 2025 sammenlignet med 2024.

20.1. Er det Naalakkersuisuts forventning, at denne tendens forsætter i FFL2026 og i overslagsårene? Hvad vil i så fald være baggrunden for dette forhold?

SVAR

Tabel 7 Kommunernes økonomi på side 170 i Forslag til finanslov for 2026 viser kommunernes foreløbigt aggregerede regnskabstal for 2024 og deres aggregerede budget for 2025. Forskellen mellem to år (resultatet for 2024 og budgettet for 2025) kan som udgangspunkt ikke konkluderes at være udtryk for en tendens.

Forberedelse af mulige ændringsforslag til FFL 2026

21. Naalakkersuisut oplyser:

På flere områder sker der frem mod efteråret et udredningsarbejde, som kan føre til ændringsforslag til 2. og 3. behandlingen. [...] Der forventes fremsat en pakke af ændringsforslag til 3. behandlingen af FFL2026 på baggrund af finanslovsforhandlingerne med partierne i Inatsisartut. (s. 171-172)

- 21.1. Kan Naalakkersuisut uddybe, hvilke ændringsforslag, der påtænkes at blive fremsat til forslagens 2. og 3. behandling, herunder om der er områder, der regnes med at være fokus på.
- 21.2. Udvalget ønsker derfor at få oplyst, hvordan de forventede ændringsforslag vil kunne påvirke opgørelsen over det råderum, der vil kunne gælde for FFL2026.

SVAR på 21.1 og 21.2

Naalakkersuisut kan på nuværende tidspunkt ikke oplyse, hvilke ændringsforslag der forventes fremsat til forslagens 2. og 3. behandling. Dette afhænger af de videre drøftelser og forhandlinger, der finder sted i forbindelse med behandlingen af finanslovsforslaget.

Af samme grund kan der heller ikke gives et præcist svar på, hvordan eventuelle ændringsforslag vil påvirke råderummet. En sådan vurdering vil afhænge af, om ændringsforslagene indebærer mer- eller mindredgifter, og dermed hvilken betydning de måtte få for den samlede opgørelse af råderummet i FFL2026.

Et øget råderum kan særligt tilvejebringes i form af yderligere indtægter via øgede skatter og afgifter eller yderligere besparelser. Naalakkersuisut finder for nuværende ikke, at det vil være hensigtsmæssigt at øge skattetrykket eller gennemføre yderligere besparelser.

- 21.3. Sidste år foreslog Naalakkersuisut, at udgifter til et kollegieprojekt undtages fra opgørelsen af budgetstillingen, til godkendelse i Finans- og Skatteudvalget, hvorved der blev opnået et øget prioriteringsrum. Kan Naalakkersuisut allerede nu oplyse, om der er igangværende eller planlagte udgifter eksempelvis indenfor anlægsområdet, som vil kunne undtages fra opgørelsen af budgetstillingen?

SVAR

Der er på nuværende tidspunkt ikke identificeret igangværende eller planlagte udgifter, eksempelvis inden for anlægsområdet, som vurderes at kunne undtages fra opgørelsen af budgetstillingen.

Den undtagelse, der sidste år blev foreslået i forbindelse med et specifikt kollegieprojekt, var begrundet i et særligt behov og en konkret vurdering af projektets karakter. Tilsvarende forhold gør sig ikke gældende i FFL2026.

Som det kan udledes af tabel 1 i finanslovsforslagets almindelige bemærkninger, er der et rum på omkring 370 mio. kr. før grænsen for den maksimale udgiftsvækst i 2026 er nået. Der synes således ikke at være noget umiddelbart behov for at hæve udgiftsloftet.

Det skal dog understreges, at den økonomiske situation i FFL2026 afviger væsentligt fra situationen i efteråret 2024, hvor FFL2025 blev vedtaget. Sidste år forventedes der at være likviditet i Landskassen, som kunne bruges til nye udgiftstiltag. På denne baggrund var der politisk ønske om en fravigelse fra budgetstillingens udgiftsloft. I efteråret 2025 er Landskassens likviditet imidlertid anderledes begrænset. Der vil derfor ikke komme et større økonomisk praktisk råderum ved eksempelvis at undtage et kollegieprojekt fra opgørelsen af budgetstillingen. Selvom man hæver den lovlige grænse for landskassens udgifter, så skal der jo stadigvæk være penge i Landskassen til at afholde udgiften.

Se i øvrigt svaret på spg. 22.1.

Økonomiske hovedtal i Finanslovsforslaget

22. Naalakkersuisut oplyser:

Med henblik på at sikre et finanslovsforslag i balance har Naalakkersuisut dog valgt alene at PL-regulere drifts- og tilskudsbevillinger i FFL26 på sundhedsvæsenets område med halvdelen af den beregnede PL-sats. Samtlige øvrige drifts- og tilskudsbevillinger under Naalakkersuisuts bevillingsområde samt kommunernes bloktilskud er ikke PL-reguleret i 2026. Bevillingerne under Inatsisartuts del af finanslovsforslaget (Aktivitetsområde 01) er efter ønske fra Inatsisartuts Formandskab reguleret med den fulde PL-sats på 2,34 pct. (s. 172)

22.1. Naalakkersuisut oplyser, at bevillingerne under Inatsisartuts del af finanslovsforslaget (Aktivitetsområde 01) er efter ønske fra Inatsisartuts Formandskab reguleret med den fulde PL-sats på 2,34%. Udvalget ønsker at få oplyst, om Inatsisartuts Formandskab har fremført begrundelse for dette ønske?

SVAR

Departementet for Finanser og Skatter har været i dialog med Inatsisartuts Bureau om spørgsmålet om PL-regulering af bevillingerne under aktivitetsområde 01. Resultatet af denne dialog blev, at bevillingerne i finanslovsforslaget for 2026 er reguleret med den fulde PL-sats på 2,34 %.

Der foreligger ikke en nærmere redegørelse om baggrunden for ønsket om fuld PL-regulering.

23. Tabel 9. DAU- og DA-resultater og budgettal i perioden 2022-2029 (s. 173).

23.1. Udvalget anmoder om, at tabel 9 udbygges med en budgetstilling inklusive råderum.

SVAR

Tabel 2. Oversigt over grænser for udgiftsvækst

	FFL 2026	BO 2027	BO 2028	BO 2029
Grænser for udgifter tilladt	6.220,1	6.153,8	6.124,5	6.281,7
FFL 2026	5.850,1	5.944,5	5.921,1	5.961,3
Råderum FFL 2026	370,0	209,3	203,4	320,4

Oversigten viser, at der i forhold til den fastsatte udgiftsvækst er plads til at afholde yderligere udgifter i de enkelte år. Dette indikerer et umiddelbart udgiftspolitisk råderum, men dette råderum skal samtidig vurderes i lyset af budgetlovens anden centrale betingelse: At finansloven ikke må udvise et underskud på DAU-saldoen samlet set over en fireårig periode. Dermed er det ikke tilstrækkeligt blot at holde sig inden for de udgiftsmæssige rammer; også den samlede saldo skal balancere.

Det finanspolitiske råderum bestemmes således af en dobbelt begrænsning:

1. **Udgiftslofterne**, som sætter grænsen for væksten i de offentlige udgifter.
2. **Saldo-kravet**, som forpligter til, at der over fire år ikke budgetteres med et underskud på DAU-saldoen.

Kun hvis begge betingelser er opfyldt samtidigt, kan det udgiftspolitiske råderum reelt bringes i spil. Det betyder i praksis, at råderummet på udgiftssiden kan vise sig mindre, end oversigten isoleret set antyder, hvis saldo-kravet strammer mere end udgiftslofterne. Det betyder i praksis, at det ikke er nok, at man lovligt kan øge udgifterne, hvis ikke der er likviditet til rådighed i landskassen.

Tekstanmærkninger

Tekstanmærkningerne er medtaget i Finanslovsforslagets bilag 2. Tekstanmærkningerne har formelt set karakter af lovtekst, og der kan ved tekstanmærkning således søges gjort undtagelser eller tilføjelser til øvrig lovgivning. Mestendels har tekstanmærkningerne karakter af bemyndigelser til Naalakkersuisut til at foretage konkrete økonomiske dispositioner til understøttelse af den økonomiske styring.

Udvalget ønsker Naalakkersuisuts gennemgang af nye og ændrede tekstanmærkninger inden for hvert af Naalakkersuisuts aktivitetsområder. Gennemgangen skal indeholde en beskrivelse af konsekvenserne af ændringerne i de eksisterende og af de ny optagne tekstanmærkninger. Gennemgangen skal

endelig indeholde begrundelse for fortsat behov eller optagelse af nye tekstanmærkninger.

Nye og ændrede tekstanmærkninger

Inatsiartut – Aktivitetsområde 01

Tekstanmærkningerne på område 01 er fremsendt til Naalakkersuisut fra Inatsiartuts Bureau. De optages på linje med bevillingerne til område 01 som fremsendt uden redigering eller tilpasning fra Naalakkersuisuts side. Naalakkersuisut er således ikke nærmere bekendt med baggrunden for disse tekstanmærkninger. Udvalget henvises venligst til at rette henvendelse til Formandskabet for Inatsiartut, såfremt der ønskes nærmere oplysninger herom.

Naalakkersuisut – Aktivitetsområde 10 - 89

Til nr. 2: Formuleringen af tekstanmærkningen er tilpasset, da den gamle formulering var sprogligt uklar.

Til nr. 8: Beløbene er tilpasset i forbindelse med opnormering til projektledelse af projekter i Anlægs -og renoveringsfonden, herunder lufthavsstruktur og fondsfinansiering.

Til nr. 10: Bemærkningen til tekstanmærkningen er ajourført.

Til nr. 12: Tekstanmærkningen ønskes optaget for at lette sagsbehandlingen for køb af aktiver af lav værdi. Dette gør sig særligt aktuelt i mindre bosteder, ved f.eks. køb af boliger til personale.

Formanden for Naalakkersuisut – Aktivitetsområde 10 - 12

Til 10.98.01: Nr. 5 giver mulighed for Digitaliseringsstyrelsen at viderefakturer omkostninger til licens og lignende, når en enhed øger sine aktiviteter uden, at Digitaliseringsstyrelsen er gjort bekendt med denne aktivitet. Det kan være ansættelse af yderligere medarbejdere eller eksterne konsulenter.

Til 10.98.04: Alle tekstanmærkningerne er nye. Nr. 1 til 5 har samme hensigt og formål som tekstanmærkningerne til 10.98.01; at give mulighed for indgåelse af aftale vedr. køb af varer og tjenesteydelser, overførelse er et mer- eller mindreforbrug til nyt finansår, overførsel af budgetneutrale rokeringer, ret til at viderefakturere nye administrative enheder for deres licenser og andre brugeromkostninger samt ret til at viderefakturere til bestående enheder for øgede omkostninger i forbindelse med licenser, og andre brugeromkostninger.

Til 10.98.05: Alle tekstanmærkningerne er nye. Nr. 1 til 5 har samme hensigt og formål som tekstanmærkningerne til 10.98.01; at give mulighed for indgåelse af aftale vedr. køb af varer og tjenesteydelser, overførelse er et mer- eller mindreforbrug til nyt finansår, overførsel af budgetneutrale rokeringer, ret til at viderefakturere nye administrative enheder for deres licenser og andre brugeromkostninger samt ret til at viderefakturere til bestående enheder for øgede

omkostninger i forbindelse med licenser, og andre brugeromkostninger. Nr. 6 betyder, at de enheder, der er med til at fastlægge omkostningsniveauet kan pålægges medfinansiering af grunddataprogrammet.

Naalakkersuisoq for Finanser og Skatter – Aktivitetsområde 20 – 24 samt 80¹ og 82

Til aktivitetsområde 20-24, nr. 2 og nr. 3: Bemærkningerne er ajourført.

Til hovedkonto 20.01.01, nr. 1: Grænsen for merforbrug er ændret fra et beløb til en procentsats som led i en generel ensartning af overførselsadgange i tekstanmærkningerne.

Til formålsskonto 20.10: Ordlyden er specificeret, således at det er mere klart, hvad der menes med likviditetssvingerne i selvstyret.

Til 20.10.11: Trækningsretten for Nukissiorfiit er hævet fra 150 til 175 mio. kr.

Til 24.01.01: Overførselsadgangen er ændret fra 3 til 4 mio. kr.

Til 24.11.10: Tekstanmærkningen er ajourført til 2026.

Til 24.11.13: Tekstanmærkningerne er ajourført til finansåret fremfor til et specifikt kalenderår.

Til 24.11.22: Bidragssatsen for indbetaling til barselsfonden er ændret til 0 pct i 2026 mhp. at reducere ophobningen af midler i Barselsfonden.

Til 24.11.27: Tekstanmærkningen medtaget i FL2027 pba. der igen forventes fiskeri efter rejer fanget ved Svalbard eller Barentshavet i 2026.

Til 80-89, nr. 1-2: Bemyndigelsen af nu rettet til Naalakkersuisut fremfor til en konkret Naalakkersuisoq, jf. den almindelige standard for tekstanmærkninger.

Til 80-89: nr. 1. Begrundelsen for optagelsen af den nye tekstanmærkning er beskrevet i bemærkningen til tekstanmærkningen.

Naalakkersuisoq for Børn, Unge og Familier – Aktivitetsområde 30

Til 30.01.03: Overførselsadgangen er ændret fra et konkret beløb til en procentsats, som led i en generel ensartning af tekstanmærkningerne. Dette medfører en reduktion af adgangen til at overføre fra 3 til 0,8 mio. kr.

Til 30.10.45: Overførselsadgangen er ændret fra et konkret beløb til en procentsats, som led i en generel ensartning af tekstanmærkningerne. Dette medfører en reduktion af adgangen til at overføre fra 3 til 0,9 mio. kr.

Til 30.10.48: Overførselsadgangen er ændret fra et konkret beløb til en procentsats, som led i en generel ensartning af tekstanmærkningerne. Dette medfører en reduktion af adgangen til at overføre fra 3 til 1,7 mio. kr.

¹ Det ressortmæssige ansvar for tekstanmærkning nr. 1-9 til område 80-89 Anlægsområdet er i praksis delt mellem Finansdepartementet og Bolig-og Infrastrukturdepartementet.

Naalakkersuisoq for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked,

Indenrigsanliggender og Miljø – Aktivitetsområde 31

Til Aktivitetsområde 31: Nr. 3 er ny og begrundelsen for optagelsen af den nye tekstanmærkning er beskrevet i bemærkningen til tekstanmærkningen.

Til 31.03.34: Tilrettet med Grønlands Statistiks satstilpasningsprocent.

Til 31.03.35: Nr. 2 er ny og begrundelsen for optagelsen af den nye tekstanmærkning er beskrevet i bemærkningen til tekstanmærkningen.

Til 31.07.02: I nr. 1 er grænsen for et mer- eller mindreforbrug ændret fra et beløb til en procentsats som led i en generel ensartning af overførselsadgange i tekstanmærkningerne.

Naalakkersuisoq for Sundhed og Personer med Handicap – Aktivitetsområde 34

Til 34.01.09, nr. 1 og nr. 2: Flyttet til aktivitetsområde 34 grundet ressortændringer.

Til 34.11.08: Tekstanmærkningen er videreført fra FL2025 men tilrettet således, at ”med virkning fra 1. januar 2023” udgår.

Til 34.12.02: Tekstanmærkningen er videreført fra FL2025 men tilrettet således, at det fremgår, at Naalakkersuisut alene har hjemmel til at overføre mindreforbrug.

Til 34.12.03: Tekstanmærkningen er videreført fra FL2025 men tilrettet således, at det fremgår, at Naalakkersuisut har hjemmel til at indgå aftaler med andre aktører end Air Greenland A/S til udførelse af ambulanceflyvning.

Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke – Aktivitetsområde 40

Generelt er alle tekstanmærkninger med overførselsadgange ændret fra et konkret beløb til en procentsats, som led i en generel ensartning af tekstanmærkningerne. Herudover er en række enslydende tekstanmærkninger omfattende selvstyrets brancheskoler samlet under én tekstanmærkning for at gøre finanslovsforslaget lettere tilgængeligt for brugerne og læserne.

Naalakkersuisoq for Fiskeri, Fangst, Landbrug og Selvforsyning – Aktivitetsområde 50 – 51

Der er ikke foretaget større ændringer.

Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender og Forskning – 62-64

Til 64.01.01: Bemærkning til Tekstanmærkningen er ajourført og videreført i tilrettet form, da afdeling for Selvstændighed ikke længere hører under Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender og Forskning.

Til 64.30.01 - nr. 1 og 2: Bemærkning til Tekstanmærkningerne er ajourført til 2025.

Til 64.30.03: Bemærkning til tekstanmærkning er ajourført til 2025 og nr. 2 er præciseret til uforbrugte midler.

Naalakkersuisoq for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitsområdet og Ligestilling – Aktivitetsområde 66 – 67

Til 67.03.05, nr. 2: Der er sat en maksimumgrænse på overførselsadgangen.

Til 67.01.04, nr. 2: Gebyret til boligklagenævnet er justeret fra 66 kr. til 70 kr.

Naalakkersuisoq for Boliger, Infrastruktur og Yderdistrikter – Aktivitetsområde 70-72 samt 87 og 89.72

Til 70.01.07: Tekstanmærkning nr. 2: Grænsen for overførsel af mindreforbrug er ændret som led i en generel ensartning af overførselsadgange i tekstanmærkningerne.

Til 72.20.07: Tekstanmærkningen er tilføjet, at der opkræves et administrationshonorar på 1% af fremtidige servicekontraktens sum. Administrationshonoraret skal dække det arbejde som udføres af departementet, til behandling af love, regler og borgerhenvendelse mm. som kommer kontraktholderen til gavn, og som ikke honoreres i kontrakten.

Til 87.73.20: Tekstanmærkningen ønskes optaget, for at Naalakkersuisut bemyndiges til at indgå aftaler med Greenland Airport A/S, vedr. idéoplæg og anlægsprogram for nye regionale lufthavne. Dermed sikres kontinuitet og hastighed i processen da udbud med muligt leverandørskifte undgås.

Budgetbidrag:

Udvalget ønsker en gennemgang af bevillingsmæssige ændringer for hovedkonti inden for de enkelte Naalakkersuisuts aktivitetsområder.

SVAR

Der henvises til den udarbejdede, kommenterede oversigt over bevillingsændringer, der er vedlagt som bilag 1.

Inussiarnersumik inuulluaqquusillunga

Med venlig hilsen

Múte B. Egede

Bilag

- Bilag 1. Ændringer fra FL2025 til FFL2026.

Bilag 1.

Ændringer fra FL2025 til FFL2026, mio. kr.

FL-konto		Navn	FL 2025	FFL 2026	Forskel	Begrundelse for ændringen
010101	D	Inatsisartuts Bureau	32,9	33,6	0,8	
010611	T	Politisk arbejde	14,7	15,0	0,3	
011010	D	Inatsisartut	37,9	37,2	-0,7	
011013	T	Vestnordisk Råd	0,7	0,7	0,0	
011016	D	Medlemmernes indkvartering	4,4	6,1	1,7	
011101	D	Inatsisartut Ombudsmandiat	13,3	12,9	-0,5	
011102	D	Vedligeholdelse af Ombudsmandsembedets bygninger	0,3	0,3	0,0	
012001	D	Ekstern Revision	2,5	2,6	0,1	
100101	D	Formandens Departement, NSN, administration	22,3	23,8	1,6	Ressortændring (nedsættelse), Ressortændring (forhøjelse)
100105	D	Afdelingen for HR-Udvikling	15,6	15,0	-0,6	
100106	D	Tværgående innovations- og projektopgaver	6,5	5,0	-1,5	
101010	D	Naalakkersuisut	17,5	17,5	0,0	
101011	D	Ministersekretærer	8,6	8,6	0,0	
101310	I	Udbytte, udlodning og salg fra aktieselskaber	-195,4	-50,0	145,4	
101311	T	Kontante udgifter til aktieselskaber	7,0	0,0	-7,0	
109801	D	Digitaliseringsstyrelsen	54,6	26,2	-28,4	Ressortændring (nedsættelse)
109802	D	Implementering af den nationale Digitaliseringsstrategi	12,5	9,0	-3,6	
109803	D	Inussuk IT	24,6	24,1	-0,5	
109804	T	Digitaliseringsstyrelsen fælles IT-systemer	0,0	24,8	24,8	Ressortændring (forhøjelse)
109805	T	Digitaliseringsstyrelsen Nationale digitale løsninger	0,0	3,7	3,7	Ressortændring (forhøjelse)
120101	D	Grønlands Repræsentation i København, Drift	8,7	8,5	-0,2	
120110	D	Grønlands Repræsentation i København, Husleje	5,3	5,3	0,0	
120111	D	Grønlands Selvstyres Lejligheder i København	0,1	0,1	0,0	
120114	T	Tilskud til Nordatlantens Brygge	0,5	0,5	0,0	
200101	D	Departementet for Finanser og Skatter	26,9	27,0	0,1	Ressortændring (forhøjelse)
200102	D	Særlige udgifter på det kommunale område	0,0	0,0	0,0	
200108	D	Procesbevilling, retssager, Departementet for Finanser samt	0,0	0,0	0,0	
200111	D	Landsplanlægning	0,0	0,0	0,0	
200116	D	Reform af den offentlige sektor	0,0	6,0	6,0	
200520	T	Bloktilskud til kommunerne	2.037,0	1.931,8	-105,2	
200540	I	Statens bloktilskud	-4.453,6	-4.524,7	-71,1	
200544	I	Indtægter fra partnerskabsaftalen med EU	-251,5	-261,5	-10,0	
201011	I	Nettorenter	-10,0	-10,0	0,0	
201020	I	Andel i Nationalbankens overskud	-5,0	0,0	5,0	
201022	I	Andre indtægter	-6,0	-10,0	-4,0	
201150	T	Driftsreserven	21,9	16,6	-5,4	
201151	D	Effekter af reformtiltag	0,0	0,0	0,0	
201156	D	Budgetregulering, administration	-15,0	0,0	15,0	
201170	D	Reserve til nye initiativer	46,0	0,0	-46,0	
201212	T	Vare- og bankforsyning	0,0	28,2	28,2	Ressortændring (forhøjelse)
201601	D	Grønlands Statistik	12,1	11,5	-0,6	
203001	D	Økonomi- og Personalestyrelsen, ASA	62,7	61,7	-1,0	
203004	L	Lovpligtig arbejdsskadeforsikring og rejse- og ulykkesforsik	12,2	12,6	0,4	
203005	D	Økonomisk model-, planlægnings- og analysearbejde	1,5	1,1	-0,4	
203007	I	Boligstøtte, renter og afdrag, netto	-7,0	-5,0	2,0	

FL-konto		Navn	FL 2025	FFL 2026	Forskel	Begrundelse for ændringen
203009	D	Midlertidig Indkvartering	5,1	4,7	-0,4	
203010	D	Bygningsdrift og vedligeholdelse	44,4	43,0	-1,4	
240101	D	Skattestyrelsen, administration	94,5	95,7	1,2	
240115	I	Indbetaling på tidligere afskrevne fordringer	-5,5	-1,2	4,3	
240116	D	Tab på indeholdelser hos arbejdsgivere	0,0	0,0	0,0	
240120	I	Skattebøder	-5,5	-5,0	0,5	
240121	I	Afgiftsbøder	-0,3	-0,3	0,0	
240610	L	Rentetilskud, opsparingsordninger	2,8	2,8	0,0	
240614	L	Beskæftigelsesfradrag	288,7	226,0	-62,7	
241010	I	Landsskat	-1.329,0	-1.320,7	8,3	
241011	I	Særlig landsskat	-100,0	-95,0	5,0	
241012	I	Selskabsskat, Selvstyrets virksomheder	-48,0	-25,0	23,0	
241013	I	Pensionsskatter	-55,0	-50,0	5,0	
241014	I	Selskabs- og udbytteskatter	-90,0	-120,0	-30,0	
241110	I	Indførselsafgifter	-641,0	-645,0	-4,0	
241111	I	Motorafgift	-103,0	-97,0	6,0	
241113	I	Havneafgift	-30,0	-29,0	1,0	
241114	I	Stempelafgift	-43,0	-38,0	5,0	
241115	I	Lotteriafgift	-3,5	-4,0	-0,5	
241117	I	Automatspilsafgift	-4,7	-4,3	0,4	
241120	I	Afgifter, betalingsjagt og -fiskeri	-0,2	-1,4	-1,2	
241121	I	Afgifter tips og lotto	-9,8	-9,8	0,0	
241122	I	Arbejdsmarkedsafgift	-264,6	-254,3	10,3	
241123	I	Miljøafgift på produkter til energifremstilling	-20,0	-18,5	1,5	
241124	I	Afgifter fra råstof samt is og vand	0,0	0,0	0,0	
241127	I	Ressourcerente afgifter	-450,9	-385,0	65,9	
241128	I	Overnatningsafgift	0,0	0,0	0,0	
300101	D	Departementet for Børn, Unge og Familier	12,6	12,4	-0,1	Ressortændring (nedsættelse),
300102	D	Socialstyrelsen	38,7	33,0	-5,7	Ressortændring (forhøjelse)
300103	D	Kurser og efteruddannelse om det sociale område	10,8	8,6	-2,3	Ressortændring (nedsættelse)
300104	D	Vedligeholdelse af Selvstyrets bygninger - Familieområdet	0,0	0,0	0,0	
301037	D	Landsdækkende døgninstitutioner for børn og unge	7,4	7,4	0,0	
301045	D	Særlig indsats på børn- og ungeområdet	9,7	9,2	-0,5	
301048	D	Social- og sundhedsfaglig forebyggelse	20,6	17,1	-3,5	
301049	D	Sociale indsatser mod omsorgssvigt	0,0	0,0	0,0	
301307	T	Central pulje til anbringelser i Grønland	3,9	3,0	-0,9	Ressortændring (nedsættelse)
301341	D	Handicapinstitutioner	0,0	0,0	0,0	
301343	D	Pissassarfik	11,7	0,0	-11,7	Ressortændring (nedsættelse)
301344	L	Institutionsanbringelse af mentalt retarderede efter krimina	34,0	0,0	-34,0	Ressortændring (nedsættelse)
301401	D	Nationalt Terapi- og Rådgivningscenter	34,4	32,4	-2,0	
301429	D	Indsatser med sociale formål	11,1	11,1	0,0	
301431	T	Børnerettighedsinstitution	6,4	6,4	0,0	
303004	T	Handicaptalsmand	5,3	0,0	-5,3	Ressortændring (nedsættelse)
303006	T	Grønlands Råd for Menneskerettigheder	0,0	0,0	0,0	
310101	D	Departementet for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked og Inde	26,4	25,8	-0,7	Ressortændring (nedsættelse)
310201	D	Indsatser til socialt udsatte voksne	2,1	1,1	-1,0	
310206	T	Grønlands Råd for Menneskerettigheder	3,6	3,5	-0,1	
310207	T	Ældretalsmand	1,9	1,8	0,0	

FL-konto		Navn	FL 2025	FFL 2026	Forskel	Begrundelse for ændringen
310212	D	Bistandsværger i Danmark	0,7	0,7	0,0	
310232	T	Gældsrådgivning	3,9	3,8	-0,1	
310308	L	Offentlig pension til alderspensionister	482,8	573,8	91,0	
310311	L	Førtidspensionister i Danmark	8,3	8,3	0,0	
310312	L	Sikringsydelser, Nordisk Konvention om Social Sikring Ydelse	10,0	10,0	0,0	
310320	L	Boligsikring	55,5	55,5	0,0	
310332	L	Børnetilskud	41,5	41,5	0,0	
310334	L	Underholdsbidrag og adoption, bisidderbistand til børn og un	5,0	5,0	0,0	
310335	T	Barselsfond	37,6	0,0	-37,6	
310336	L	Barselsdagpenge	26,5	26,5	0,0	
310702	T	Kompetenceudviklingskurser	25,6	24,0	-1,6	
310703	T	Mobilitetsfremmende ydelser	1,2	0,7	-0,5	
310704	L	Revalidering	11,2	9,2	-2,0	
310705	T	Majoriaq	49,5	47,2	-2,3	
310706	D	Landsdækkende jobportal	0,9	0,9	0,0	
310707	L	Elevstøtte - Majoriaq	20,1	20,1	0,0	
310806	D	Tilsynsrådet	0,1	0,1	0,0	
310807	D	Udgifter til valg	1,8	0,5	-1,3	
310834	D	Tilskud til partiers valgkamp	5,3	0,0	-5,3	
310835	D	Borgerbestyrelse	0,6	0,6	0,0	
340101	D	Departement for Sundhed og Personer med Handicap	21,3	24,2	3,0	Ressortændring (forhøjelse)
340102	L	Patienterstatninger	8,7	8,7	0,0	
340103	T	Sundhedsråd	0,8	0,8	0,0	
340106	T	Fælles alarm central	1,7	1,7	0,0	
340107	T	Lån til Qatserisut	3,0	3,0	0,0	
340108	T	Kurser og efteruddannelse om det sociale område	0,0	2,3	2,3	Ressortændring (forhøjelse)
340109	T	Central pulje til anbringelser i Grønland	0,0	0,9	0,9	Ressortændring (forhøjelse)
340111	D	Pissassarfik	0,0	11,8	11,8	Ressortændring (forhøjelse)
340112	L	Intstitutionsanbringelse af mentalt retarderede efter	0,0	32,0	32,0	Ressortændring (forhøjelse)
340113	T	Handicaptalsmand	0,0	5,4	5,4	Ressortændring (forhøjelse)
341001	D	Sundhedsledelsen	10,0	10,1	0,1	
341002	D	Vedligeholdelse af Selvstyrets bygninger	25,2	25,5	0,3	
341101	D	Patientbehandling i udlandet, somatisk	155,9	158,6	2,7	
341102	D	Patientbehandling i udlandet, psykiatriske	23,9	24,3	0,4	
341103	D	Dronning Ingrid's Hospital	544,0	552,6	8,5	
341104	D	Det Grønlandske Patienthjem	41,7	42,4	0,7	
341108	D	Misbrugsbehandlingsplan	36,6	37,0	0,4	
341110	D	Steno Diabetes Center Grønland	4,8	4,9	0,1	
341111	L	Psykiatrisk anbringelse efter kriminalloven	18,2	26,0	7,8	
341112	L	Kistetransport	1,8	0,0	-1,8	Ressortændring (nedsættelse)
341113	D	Aftale med staten om en sundhedspulje	0,0	0,0	0,0	
341201	D	Sundhedsregioner, lægebetjening	482,5	490,5	7,9	
341202	D	Nationale Sundheds- og Uddannelsesindsatser	20,5	20,7	0,2	
341203	D	Patientrejser og evakueringer mv	111,0	114,7	3,7	Ressortændring (forhøjelse)
341205	D	Landsapotek	85,1	86,4	1,4	
341206	D	Fællesomkostninger	104,4	106,1	1,7	
341301	D	Sundhedsdistrikterne, tandlægebetjening	78,3	79,6	1,4	
341401	D	Landslægeembedet	8,9	9,0	0,1	

FL-konto		Navn	FL 2025	FFL 2026	Forskel	Begrundelse for ændringen
400101	D	Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke	28,5	29,2	0,7	
400103	D	Uddannelsesråd	1,5	1,5	0,0	
400108	T	Sektorprogram for Uddannelse	8,8	7,6	-1,3	
400121	T	Uddannelsesstrategi	0,0	4,9	4,9	
400201	D	Kollegieadministrationens Fælleskonto	15,5	15,1	-0,4	
400203	L	Udlån og indfrielse af banklån	14,1	13,6	-0,5	
400205	I	Afdrag på studielån	-9,6	-11,2	-1,6	
400206	L	Stipendier og børnetillæg	167,2	165,2	-2,0	
400207	L	Særydelser, rejseudgifter mm, institutionerne	54,1	51,3	-2,8	
401006	T	Tilskud til drift af efterskoler i Grønland	26,3	25,6	-0,7	
401010	D	Undervisningstilbud uden for Grønland	0,7	0,7	0,0	
401011	D	Ado Lyngep Atuarfia	10,7	10,4	-0,3	
401012	L	Efterskole	10,4	11,4	1,0	
401235	D	GUX Asiaat	38,7	36,4	-2,3	
401236	D	GUX Nuuk	46,9	45,6	-1,3	
404001	D	Uddannelsesstyrelsen	58,2	60,0	1,8	
409002	T	Tilskud til De Grønlandske Huse	20,8	20,3	-0,5	
409007	D	Innovation i uddannelse og info. om int. nat. projektsamarb.	1,8	1,5	-0,3	
409008	D	IKT i uddannelsessystemet	13,9	13,5	-0,4	
409010	T	CopyDan aftale	1,8	1,7	0,0	
409013	D	AQQUT	19,3	18,1	-1,1	
409015	D	Leje af kollegiekapacitet	6,5	6,4	-0,2	
409103	D	Kursusvirksomhed	9,9	9,6	-0,3	
409105	D	Voksenuddannelser	2,2	2,2	-0,1	
409106	D	Efteruddannelse af faglærere	1,5	1,5	0,0	
409108	D	Kalaallisuuliornermik Ilinniarfik	3,4	3,4	-0,1	
409109	T	Center for Arktisk Teknologi	11,4	10,9	-0,5	
409114	D	Grønlands Maritime Skole	6,2	6,0	-0,3	
409116	D	Grønlands Handelsskole, Nuuk	8,2	5,1	-3,1	
409120	D	Socialpædagogisk Seminarium	19,0	18,5	-0,5	
409121	D	Levnedsmiddelskolen, INUILLI	3,3	3,2	-0,1	
409123	D	Campus Kujalleq	19,0	18,5	-0,5	
409125	D	Brancheskolen for Sundhedsuddannelser	11,3	10,7	-0,6	
409126	D	Uddannelsesindsats inden for det sociale område	15,6	14,1	-1,5	
409127	D	Tech College Greenland	41,8	39,5	-2,3	
409131	L	Aktivitetsafhængige tilskud	192,4	179,7	-12,7	
409210	T	Folkehøjskoler	18,8	18,4	-0,5	
409211	D	Kunstsolen	1,6	1,6	0,0	
409213	D	Ilisimatusarfik	100,3	98,5	-1,8	
409214	D	Kateket- og organistuddannelse	2,0	1,8	-0,2	
409218	D	Sprogkurser	1,5	1,2	-0,4	
409219	D	Center for naturvidenskabelige uddannelser	4,5	4,4	-0,1	
409411	D	Nunatta Atuagaateqarfia	16,7	16,3	-0,4	
409412	D	Grønlands Nationalmuseum og Arkiv	13,9	13,6	-0,4	
409413	T	Tilskud til idræt	18,2	27,9	9,8	
409414	T	Tilskud til landsdækkende børne- og ungdomsorganisationer	1,6	1,5	0,0	
409415	T	Aftalebundne tilskud til kulturområdet	1,1	1,1	0,0	
409416	T	Tilskud til lokal Radio- og lokal TV virksomhed	2,0	2,0	-0,1	

FL-konto		Navn	FL 2025	FFL 2026	Forskel	Begrundelse for ændringen
409417	T	Grønlands Radio - KNR	75,1	73,0	-2,1	
409418	T	Katuaq	5,4	5,3	-0,1	
409420	D	Arctic Winter Games og Island Games	0,3	0,3	0,0	
409421	T	Tilskud fra Grønlands andel af omsætningen i Danske Spil A/S	43,2	43,2	0,0	
409422	I	Grønlands andel af omsætningen i Danske Spil A/S	-43,2	-43,2	0,0	
409423	D	Fredning og anden kulturarvsbeskyttelse	1,4	1,4	0,0	
409426	D	Rettighedspenge til digitale programmer	3,4	3,3	-0,1	
409427	D	Oqaasileriffik	9,0	8,7	-0,2	
409429	T	Driftstilskud til skrevne medier i Grønland	1,9	1,8	0,0	
409440	D	Kalaallit Nunaanni Filminstitutti	1,4	5,8	4,4	
409501	T	Andre tilskud til kultur	17,6	18,1	0,5	
409505	T	Grønlands Nationalteater	12,6	12,2	-0,3	
409703	D	Kirken i Grønland	52,9	51,4	-1,5	
500101	D	Departementet for Fiskeri, Fangst, Landbrug og Selvforsyning	39,3	36,3	-3,0	
500109	T	Kontingenter	2,8	2,8	0,0	
500117	I	Fiskeriaftaler med EU	-23,9	-23,9	0,0	
500120	T	Fiskeri og fangst	2,7	2,7	0,0	
500650	T	Fiskeriudviklingspulje	10,9	7,1	-3,9	
510104	T	Genetableringsstøtte	3,1	3,1	0,0	
510105	D	Grønlands Fiskerilicenskontrol og Jagtbetjentordning	43,2	40,8	-2,4	
510107	T	Konsulenttjeneste for fiskere og fangere	2,4	2,4	0,0	
510202	I	Salg af fiskerirettigheder	-131,8	-131,8	0,0	
510301	D	Landbrug	0,0	2,0	2,0	Ressortændring (forhøjelse)
510302	T	Finansieringsstøtte til landbrugserhvervet	0,0	14,4	14,4	Ressortændring (forhøjelse)
510303	T	Udviklingsstøtte, landbrug	0,0	4,0	4,0	Ressortændring (forhøjelse)
510304	T	Erhvervsfremme for landbrug	0,0	13,6	13,6	Ressortændring (forhøjelse)
510306	I	Renteindtægter	0,0	-0,8	-0,8	Ressortændring (forhøjelse)
510705	T	Indfrielse af garantier for lån i grovvarekøb til fåreavl	0,0	1,2	1,2	Ressortændring (forhøjelse)
510708	T	Udvikling af selvforsyning i Grønland	0,0	2,2	2,2	Ressortændring (forhøjelse)
510740	T	Rente- og afdragsfrie udlån	2,9	2,9	0,0	
510743	I	Afdrag rentebærende udlån	-0,7	-0,7	0,0	
510744	I	Renteindtægter	-0,1	-0,1	0,0	
510745	I	Afdrag, rentebærende udlån	0,0	-4,5	-4,5	Ressortændring (forhøjelse)
640101	D	Departement for Udenrigsanliggender og Forskning	38,9	35,9	-2,9	Ressortændring (nedsættelse), Ressortændring (forhøjelse)
642007	T	Inuit Circumpolar Council	3,4	3,4	0,0	
643001	D	Forskning	1,3	1,3	0,0	
643002	D	Grønlands Forskningsråd	1,0	1,0	0,0	
643003	D	Ph.d.-studium Forskeruddannelse	3,5	3,5	0,0	
643004	T	International Arktisk Hub	0,8	0,8	0,0	
660101	D	Råstofstyrelsen, administration	6,7	6,5	-0,3	
660105	D	Indtægtsdækket myndighedsbehandling	0,0	0,0	0,0	
660106	D	Kulbrinterelaterede forsknings- og udviklingsprojekter	0,0	0,0	0,0	
660107	D	Mineralrelaterede forsknings- og udviklingsprojekter	0,0	0,0	0,0	
670101	D	Dep. for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitso	9,3	12,2	2,9	Ressortændring (forhøjelse)
670102	D	Afdelingen for Geologi	8,5	8,3	-0,2	
670103	D	Geologi- og markedsføringsprojekter	5,2	3,9	-1,3	
670112	D	Afdeling for Justitsområdet	5,9	3,5	-2,4	
670113	D	Procesbevilling, retssager på råstofområdet	0,0	0,0	0,0	

FL-konto		Navn	FL 2025	FFL 2026	Forskel	Begrundelse for ændringen
670114	D	Fjeldskred	6,7	6,4	-0,4	
670117	T	Ligestillingsråd	1,7	1,6	0,0	
670118	T	Borgerinddragelse på råstofområdet	0,2	0,2	0,0	
670301	D	Afdeling for Erhverv	11,2	11,7	0,4	Ressortændring (forhøjelse)
670302	T	Indfrielse af garantier for lån	0,5	0,5	0,0	
670303	D	Erhvervsudviklings- og markedsføringsprojekter	1,4	0,8	-0,6	
670304	T	Sælskindsindhandling	27,4	26,8	-0,6	
670305	T	Besøgscentre og nationale seværdigheder	4,7	4,1	-0,6	
670306	T	Turismeudvikling og erhvervsfremme	31,5	35,5	4,1	
670307	T	Grønlands bidrag til Northern Periphery and Arctic	1,1	1,1	0,0	
670401	D	Forbruger- og Konkurrencestyrelsen, administration	9,7	9,5	-0,2	
670402	T	Procesbevilling, retssager Forbruger og Konkurrencestyrelsen	0,0	0,0	0,0	
679402	T	Nukissiorfiit	0,0	60,1	60,1	Ressortændring (forhøjelse)
679403	D	Nukissiorfiit, gadebelysning	0,0	6,7	6,7	Ressortændring (forhøjelse)
679404	I	Nukissiorfiit, renter	0,0	-57,6	-57,6	Ressortændring (forhøjelse)
679405	I	Nukissiorfiit, afdrag	0,0	-70,0	-70,0	Ressortændring (forhøjelse)
679407	D	Grønlands Elmyndighed	0,0	3,5	3,5	Ressortændring (forhøjelse)
700101	D	Departementet for Boliger, Infrastruktur og Yderdistrikter	6,4	6,4	0,0	
700107	D	Bygningsmyndigheden	11,1	10,6	-0,5	
700114	D	Renoveringssekretariatet	-0,1	0,0	0,1	
701003	D	Forsikringer	1,6	0,0	-1,6	
720608	I	Boligfinansiering	-20,0	-40,6	-20,6	
720651	I	Salg af boliger - nettoudbetaling	-1,0	-11,0	-10,0	
721016	I	Drift af udlejningsboliger, kapitalafkast	-40,0	-39,0	1,0	
721017	I	Betaling for bolignumre	-2,3	-3,9	-1,6	
721019	T	Ekstraordinært tilskud til Selvstyrets boligafdelinger	3,1	0,0	-3,1	
722002	D	TV og radiodistribution i Grønland	26,3	26,3	0,0	
722005	T	Tilskud til passagerbefordring	200,7	189,1	-11,6	
722007	D	Udvikling og monitorering, trafikområdet	7,7	7,5	-0,2	
722008	D	Telekommunikation (Driftsbevilling)	0,0	0,0	0,0	
722010	T	Godstransport	62,1	62,1	0,0	
722011	D	Telestyrelsen	0,0	0,0	0,0	
722012	T	Isrekognoscering	4,7	4,7	0,0	
722201	T	Havnemyndighed	5,5	5,2	-0,3	
722604	T	Greenland Airports A/S	105,4	95,4	-10,0	
730101	D	Departementet for Natur og Miljø	29,4	20,2	-9,2	Ressortændring (nedsættelse)
730110	T	ASIAQ (Misissueqqaarnerit/Grønlands Forundersøgelser)	15,7	15,6	-0,1	
730112	T	Returpantssystem	0,0	0,0	0,0	
730401	T	Finansieringsstøtte til landbrugserhvervet	14,5	0,0	-14,5	Ressortændring (nedsættelse)
730402	T	Udviklingsstøtte, landbrug	5,0	0,0	-5,0	Ressortændring (nedsættelse)
730403	T	Rente- og afdragsfrie udlån	13,6	0,0	-13,6	Ressortændring (nedsættelse)
730404	T	Rentebærende udlån	0,0	0,0	0,0	
730405	I	Afdrag, rentebærende udlån	-4,5	0,0	4,5	Ressortændring (nedsættelse)
730406	I	Renteindtægter	-1,5	0,0	1,5	Ressortændring (nedsættelse)
730407	T	Indfrielse af garantier for lån til grovvarekøb til fåreavle	1,3	0,0	-1,3	Ressortændring (nedsættelse)
730408	T	Selvforsyning i mindre bosteder og yderdistrikter	15,3	0,0	-15,3	Ressortændring (nedsættelse)
730410	T	Vare- og bankforsyning	23,2	0,0	-23,2	Ressortændring (nedsættelse)
739402	T	Nukissiorfiit	60,5	0,0	-60,5	Ressortændring (nedsættelse)

FL-konto		Navn	FL 2025	FFL 2026	Forskel	Begrundelse for ændringen
739403	T	Nukissiorfiit, gadebelysning	6,8	0,0	-6,8	Ressortændring (nedsættelse)
739404	I	Nukissiorfiit, renter	-60,5	0,0	60,5	Ressortændring (nedsættelse)
739405	I	Nukissiorfiit, afdrag	-70,0	0,0	70,0	Ressortændring (nedsættelse)
739407	D	Elmyndighed	3,7	0,0	-3,7	Ressortændring (nedsættelse)
739504	T	Udviklingsprojekter indenfor klima	0,6	0,6	0,0	
770102	D	Miljøstyrelsen for Råstofområdet	7,4	7,2	-0,2	
770105	D	Eksplosivstoffer, brand og beredskab	2,5	2,4	-0,1	
770502	D	Grønlands Naturinstitut	70,2	73,1	2,9	
770503	T	Miljø, tilskud til oliebekæmpelsesudstyr	0,2	0,2	0,0	
770507	D	Miljøbeskyttelse	3,7	3,3	-0,4	
770508	T	Miljøfonden	16,1	14,6	-1,5	
800001	A	Omrokeringsreserven	1,8	73,9	72,1	
800002	A	Positive samfundsøkonomiske investeringer	71,5	63,0	-8,5	
800010	A	Tilbageførsler fra Anlægs- og renoveringsfonden	0,0	0,0	0,0	
822002	A	Pisariillisaaneq-projektet, ERP	2,0	2,0	0,0	
822401	A	Administrative systemer mv. i Skattestyrelsen	3,8	3,8	0,0	
823001	A	EU-projekter vedrørende "Grøn Vækst"	0,0	0,0	0,0	
833012	A	Ældreinstitutioner	15,8	15,8	0,0	
833013	A	Landsdækkende institutioner	32,4	5,5	-26,9	
844012	A	Uddannelsesbyggeri	31,2	31,2	0,0	
844015	A	Kollegiebyggeri	57,7	25,0	-32,7	
866001	A	Sundhedsvæsenet	62,0	135,5	73,5	
871106	A	5-års eftersyn	0,5	0,5	0,0	
877210	A	Personaleboliger i Nuuk	3,5	3,5	0,0	
877312	A	Reinvestering i havne og kajanlæg	119,1	25,2	-93,9	
877320	A	Udbygning af landingsbanestruktur	1,5	3,0	1,5	
897140	A	Nukissiorfiit, anlægsudlån	62,0	60,0	-2,0	Ressortændring (nedsættelse), Ressortændring (forhøjelse)
897212	A	Boligprojekter og Erstatningsbyggeri	140,2	133,0	-7,2	
I alt			121,3	11,8	-109,5	